Халқ денгиздир, халқ тўлқиндир, халқ кучдир!

ХАЛҚ СЎЗИ

خلق سوزى

ҲИЖРИЙ ҚАМАРИЙ, 1412 ЙИЛ, ЗУЛ-ҲИЖЖА, 12-КУН.
ШАМСИЯ, 1371 ЙИЛ, ЖАВЗО, 23-КУН.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг рўзномаси

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1992 ЙИЛ 13 ИЮНЬ, ШАНБА, 113-СОН • 364 •

НАРХИ: СОТУВДА 1 СЎМ 50 ТИЙИН.

• Тикланаётган қадриятлар •

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ҲАЙИТЛИГИ

Ўзбекистон давлат делегациясининг Саудия Арабистони бўйлаб расмий сафари чоғида мамлакат подшоҳи Фаҳд ибн Абдул Азиз ал Сауд Республикамиз Президенти Ислом Каримовга муқаддас совға — Каъба устига тўшаладиган ёпинғич (кисва)нинг бир парчасини шахсий ҳадя сифатида тортиқ этганди. (Бундай илтифот ҳаммага ҳам кўрсатилавермайди!).

Қурбон ҳайити арафасида, яъни 10 июнь куни Ислом Каримов уни Челак туманидаги (Самарқанд вилояти) Хўжа Исмоил ал Бухорий масжидига тортиқ қилди.

Бу хайрли тадбирни амалга оширишдек шарафли вазифа Президент девони ишлар бўлими мудири Зелимхон Ҳайдаров, Президентнинг матбуот бўйича котиби Шавкат Яхёев, Вазирлар маҳкамаси қошидаги диний ишлар комитети бошлиғининг биринчи ўринбосари Убайдулло Уватов ва бошқа расмий кишилар зиммасига юкланди.

Самарқанд аэропортида уларни вилоят ҳокими Пўлат Абдураҳмонов, унинг ўринбосари Акрам Худойқуловлар кутиб олишди. Машиналар карвони Челакка йўл олади. Хўжа Исмоил Бухорий масжиди ҳовлиси юзлаб одамлар билан тўлган. Улар орасида нафақат Челак, балки Пайариқ ва бошқа қўшни районлардан келган турли касб эгалари, диндорлар бор.

Юксак совғани топширишга бағишланган маросимда сўзга чиққан вилоят ҳокими Пўлат Абдураҳмонов жумладан шундай деди:

— Бу йилги Қурбон ҳайитини республикамиз ва вилоятимиз аҳли алоҳида мамнуният билан кутиб олмоқдалар. Сабаби Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Саудия Арабистони — ислом дини марказига ташриф буюрди. Саудия подшоси ўзбекистонликларни шахсий меҳмоним деб эълон қилди, ҳамюртларимиз шарафига Каъбатуллоҳнинг эшикларини очтирди, Президентимизга кисванинг бир қисмини ҳадя этди. Ислом Абдуғаниевичнинг ушбу муборак туҳфани вилоятимиздаги азиз қадамжо — Хўжа Исмоил Бухорий масжидига топширишга қарор қилгани бизга чексиз фахр бағишлайди.

Вазирлар маҳкамаси қошидаги диний ишлар комитети бошлиғининг биринчи ўринбосари Убайдулла Уватов нафақат масжид аҳли, балки вилоятдаги барча мусулмонларни Маккаю Мукаррамадан келтирилган ушбу улуғ совға, ҳайит билан муборакбод этди.

Ҳадяни қабул қиларкан, масжид имом-хатиби Усмонхон Темирхон ўғли, шунингдек вилоят бош имом-хатиби мулла Мустафоқул ҳожи Меликзода қалблари ҳаяжонга тўлишиб, Президент Каримовга жами самарқандлик мусулмонлар номидан ташаккур изҳор этишди, ишларига Оллоҳдан мадад тилашди, Шоҳизинда қабристонида дафн қилинган ота-онаси руҳига дуо ўқишди. Улар Оллоҳ таолодан бутун ўзбек халқига рушди ҳикоят, барокат, саодатмандлик сўрашди. Халқ олдида турган бири иккинчисидан мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал этишда дин аҳли ҳам куч-ғайратларини аямасликларини айтишди.

Маълумки, Ўзбекистонда юзлаб масжидлар мавжуд. Нега Каъба кисвасининг бир бўлаги айнан Хўжа Исмоил Бухорий масжидига насиб этди!

Бу саволга Республика Президенти Исом Каримов қуйидагича жавоб қайтарди:

— Мусулмон оламидаги икки муқаддас масжид ходими, Саудия Арабистони подшоси Фаҳд ибн Абдул Азиз ал Сауд ҳазрати олийларининг ушбу совғасини қаерга топшириш хусусида узоқ ўйлаб, охири шу масжидга беришга қарор қилдик. Бунинг сабаби шундаки, ушбу макон мусулмон дини тараққиётига бебаҳо ҳисса қўшган, улуғ аллома Исмоил ал Бухорий номи билан бевосита боғлиқ. Бул зотнинг обрўйи ислом оламида ниҳоятда юқори даражада. Агар Саудия Ислом динининг маркази бўлса, ал Бухорий масжиди ундан кейинги ўринда туради. Саудияда бўлганимизда кўпчилик ва ҳатто подшоҳ Фаҳд ҳазратлариям буни бир неча бор таъкидлашди.

Мен шу нарсага кўп марта гувоҳ бўлганман: Ўзбекистонга қайси мусулмон мамлакатининг раҳбари келмасин, албатта, шу масжидга ташриф буюради. Умуман, бу жойни жаҳондаги деярли ҳамма мусулмонлар зиёрат қилишни истайди. Шунинг учун ҳам Саудиядан келтирилган совғани шу масжидга берсак, ҳам катта савоб, ҳам мақсадга мувофиқ иш бўлади, деган қатъий фикрга келдик. Ҳа, шуниям айтмоқчиманки, бундай қилингани, ушбу ҳадя нафақат Каримовга, балки Ўрта Осиёда яшашаётган жами мусулмонларга ҳам аталганига ишора бўлади.

ИСМОИЛ АЛ БУХОРИЙ

Биз ўз навбатида шу улуғ аждодимиз ҳақида яна бир қатор маълумотларни диққатингизга ҳавол этамиз:

Ҳадисларни тасниф этишдаги саҳиҳ йўналишининг асосчиси Абу Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорий ҳижрий 194-йилда Бухорода таваллуд топган. Ўн ёшидаёқ ҳадис ўрганмоққа киришган. 16 ёшида онасию акалари билан биргаликда ҳажга бориб, тўрт йил Маккада яшаган. Сўнг Муҳаммад алайҳиссаломнинг ҳадиси шарифларини тўплаб, тартибга солмоқ фикрида бир қатор ислом мамлакатлари бўйлаб сафарга чиқиб, 600 мингта ҳадис йиққан, шундан 300 мингини ёд олган!

Бухорий она юртига қайтиб келгач, ҳадис илмини тартибга келтира бошлайди. Лекин унинг ишлари Бухоро ҳукмдорига хуш келмайди ва шу сабаб Самарқанд вилоятидаги Хартанг қишлоғига кўчиб келиб, яшай бошлайди. Ҳижрий 256-йили Рамазон ҳайити куни 62 ёшида вафот этган ва шу қишлоққа дафн этилган (Хўжа Исмоил номи ила машҳур масжид худи шу ерда жойлашган). Уни Бухоро амири Абдуллахон қурдирган (1534—1599 йиллар).

Исмоил ал Бухорийнинг «Ал-Жомиъ ас-саҳиҳ» деб аталган тўрт жилддан иборат тўплами ислом оламида Қуръони каримдан сўнг иккинчи муқаддас китоб ҳисобланади. Тўпламда Муҳаммад пайғамбар ҳадисларидан ташқари ислом ҳуқуқшунослиги, маросимлари, аҳлоқ-одоб, таълим-тарбия, ўша давр тарихию этнографиясига оид анча мукаммал маълумотлар мавжуд. Асар ўнлаб мамлакатларда кўп марталаб чоп этилган. Ўтган йили унинг ўзбек тилидаги биринчи жилди босмадан чиқди.

Аллома бундан ташқари яна қатор асарлар, масалан, «Ал-одоб ал-муфрад», «Китоб асонъ ис-саҳоба», «Китоб ул-виждон»нинг ҳам муаллифидир. Муслим ибн Ҳижжон, Исо ат-Термизий, ан-Насоий, Абу Зуръа, Юсуф ал-Фаробий каби ўнлаб машҳур муҳаддислар ал-Бухорийнинг шогирдларидир.

КАЪБАПЎШ

Каъбага биринчи бўлиб «кийим» кийдирган шахс подшоҳ Асъад ал-Ҳимъарий эди. У донишмандлардан, нима қилсам, касалликдан соғайиб, омон қоламан, деб сўраганда, улар: «Эзгу ниятли одам эканингизни изҳор қилиш учун Каъбага кийдирадиган сарпо — кисва олиб боринг!» — дегайлар. У тиктирган кисва турли матолардан иборат бўлганди (ушбу воқеа исломдан аввал, Муҳаммад пайғамбарнинг Маккадан Мадинага ҳижрат қилишларидан 220 йил илгари содир этилган).

Асъаддан кейинги ҳокимлар Каъбапўшни тери ёки кўпинча насоралари тўқишган оқ матолардан тиктирганлар. Кейинги даврларда у подшолар томонидан эмас, балки халқ вакиллари ҳадя қилишган турли ранглардаги газмоллардан тайёрланадиган бўлган.

Ислом даврида Каъба устига (630 мелодий йили) биринчи бўлиб Расуллуллоҳнинг ўзлари кисва кийдирганлар. Ўша йили Макка мусулмонлар қўлига ўтганди (ҳа, бундан илгариги кисва ўн уч йил давомида ёпиғлик турган ва тўсатдан ўт тушиб, ёниб кетганди). Бора-бора кисва давлат хазинаси ҳисобидан тайёрланган.

Умавийлар ҳукмрон замонида (661—750 й.) кисва тайёрлаш давлат аҳамиятига молик вазифа даражасига кўтарилган. Аббосийлар даврида (750 — 1258 й.) кисва ясаш Мисрнинг Танис шаҳри аҳолисига топширилади ва у деярли минг йил мобайнида Мисрда тайёрланиб келинади.

Айтгандай, Амир Темур фаолиятида ҳам Каъбапўшга боғлиқ воқеа юз берган. Соҳибқирон 140 йилда — Боязид устидан ғалаба қозонгач, ўз номидан кисва тиктириб, уни ҳажга жўнаётган бир гуруҳ Мовароуннаҳр мусулмонларидан бериб юборади (Маккага йўл олишган шу мусулмонлар орасида Темурнинг онаси ҳам бор эди). Ва ушбу кисва Миср султони Носир Фараж тайёрлатган кисва устидан Каъбага кийдирилади. Бу билан Фаражнинг Темурга вассаллиги яна бир карра таъкидлаб ўтилган...

1517 йилдан эътиборан Усмонлилар давлати (Туркия) нафақат Каъбапўш тайёрлаш, балки Маккадаги ал-Масжид ул-Ҳаромга кетадиган жами харажатларни ўз зиммасига олди.

1962 йилда Миср сиёсий сабабларга кўра кисва юборишни тўсатдан тўхтатиб қўяди ва шу вақтдан бошлаб Саудияда Каъбапўш ясаш фабрикаси ишга туширилади.

Кисва ҳар йили бир марта алмаштириб турилади. Эскиси эса бўлакларга бўлиниб, энг муҳтарам меҳмонларга ҳадя этилади.

Каъбапўшнинг умумий ҳажми 2650 квадрат метр бўлиб, у 54 та бўлакдан иборат. Оғирлиги 670 килограмм. Тоза ипакдан ясалган. Каъбанинг белбоғи ҳам мавжуд. У 16 бўлакдан ташкил топган. Ундаги оятлар тилла ипларда ёзилган бўлиб, бу муқаддас ёзувлар ва нақшлар учун 120 килограмм олтин сарфланади!

Қурбон ҳайити муносабати билан Самарқанднинг кўҳна Регистон майдонида намоз ўқилишидан олдин бу ерга мусулмонлар (бу майдонда бир йўла 70-80 минг киши намоз ўқийди), аввало, Маккадан келтирилган Каъбапўшнинг парчасини тавоф қилиш бахтига муяссар бўлишди. Исмоил Бухорий масжиди жамоаси, улуғ байрам муносабати билан ушбу муқаддас совғани вақтинча — умумнамоз пайтига Регистонга олиб келувди. Ва шу боис Самарқанд вилояти мусулмонларининг бу йилги ҳайит намози янада шукуҳли ўтди.

Илоҳим, бу муқаддас инъомнинг пойқадами қутлуғ бўлсин!

Анвар ЖЎРАБОЕВ,
Тошкент — Самарқанд — Челак — Тошкент.

МУКОФОТ МУБОРАК!

Республикамизда илмий тафаккурни ривожлантиришга қўшган катта ҳиссалари, олий ва ўрта махсус ўқув юртларига мўлжалланган дарсликлари учун Ўзбекистон Президентининг Фармонига мувофиқ бир гуруҳ олимларга фан ва техника соҳасида Абу Райҳон Беруний номидаги Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотлари берилди.

10 июнь куни Ўзбекистон Президенти девонида ана шу мукофотларни топшириш маросими бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов мукофотланганлар ҳузурида нутқ сўзлади.

— Бугун биз сизларга Беруний номидаги республика давлат мукофотларини топшириш учун бу ерга тўпландик, дея олимларга мурожаат қилди Президент. — Бу Ўзбекистонимиз мустақилликка эришгандан буёнги биринчи ана шундай воқеадир. Бундан ҳаммамиз хурсандмиз.

Ҳозирда мустақил Ўзбекистон давлати ўз олдига иккита катта вазифани асосий мақсад қилиб қўйган, — деб сўзида давом этди президент, — биринчи мақсад — республикада фаровон ҳаёт барпо этиш, Ўзбекистонимизни тараққий эттирабориб, уни жаҳондаги энг илғор мамлакатлар сафига олиб чиқишдан иборатдир. Иккинчи мақсадимиз эса ўлкада бозор иқтисодиётига асосланган янги жамият қуриш.

Шундан кейин олимларга давлат мукофотлари — лауреатлик дипломлари ва нишонлар топширилди.

И. А. Каримов олимларни юксак мукофотлар ҳамда Қурбон ҳайити билан чин қалбдан муборакбод этди, уларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, узоқ умр ва илмий изланишларида янгидан-янги зафарлар тилади.

Мукофотларни топшириш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат котиби Р. Ражабов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев, Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси С. Саидқосимов, республика Фанлар академиясининг президенти М. Салоҳиддинов иштирок этдилар.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ЎРНАК КЎРСАТГАН ИШЧИЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, ишлаб чиқариш, турмуш ва талимни ривожлантиришдаги хизматлари, жамоат ҳаётидаги фаол иштироки учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин.

«ЎБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНОАТ ХОДИМИ»:

Алижонов Осимжон — жамиятнинг Марғилондаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати директори.

Усубжонов Исоқжон — жамият марказий бошқарувининг раиси.

Шоматов Жумабой Сайфутдинович — жамият Андижон ўқув-ишлаб чиқариш комбинатининг директори

«ЎБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ»:

Отажонов Қурамбой — кўрлар учун Гурлан махсус кутубхонаси мудири, Хоразм вилояти.

Шокирова Дилоромхон — жамият Фарғона вилоят бошқарувининг раиси.

Қодирова Саноат — жамият Сирдарё вилоят бошқарувининг раиси.

Ҳайдаров Акбар — жамият Бухоро вилоят бошқарувининг раиси.

«ЎБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ХОДИМИ»:

Мираҳмедов Миродил Мираҳмедович — жамиятнинг кардионеврология санаторийсининг директори, Тошкент вилояти.

ҚУЙИДАГИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

Абдулазизова Сайилбани — жамиятнинг Тошкентдаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ишчиси.

Абдураҳматова Зуҳрахон — жамиятнинг Намангандаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ишчиси.

Ортиқова Гулзира — жамият Қорақалпоғистон Республика бошқарувининг раиси.

Аҳмадалиев Тошпўлат — жамиятнинг Янгиқўрғондаги ўқув- ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси, Наманган вилояти.

Баратова Саида Ғуломовна — жамиятнинг Бухоро ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси тикувчилик цехининг катта устаси.

Ботиров Бахтиёр Одилович — жамиятнинг Қаршидаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати директори, Қашқадарё вилояти.

Езумов Аҳмаджон — жамиятнинг Фарғонадаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси.

Ёқубов Олтибой — жамиятнинг Шаҳрисабздаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси тўқувчиси.

Қодиров Комилжон — жамиятнинг Қувадаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси.

Қосимова Машрабхон Ғаниевна — жамиятнинг Андижондаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ишчиси.

Комилов Останақул Одилович — жамият Қашқадарё вилоят бошқаруви раиси.

Мадримов Маширип — жамиятнинг Хивадаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси, Хоразм вилояти.

Махсудов Давлатохун Қурбонович — жамиятнинг Қувадаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси директори.

Машарипова Ҳадича — жамиятнинг Хўжайлидаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси, Қорақалпоғистон Республикаси.

(Давоми 2-бетда).

• Ўзбекистон ва Туркия •

ҚАРИНДОШЛАРНИНГ БИР-БИРИНИ ТОПИШИ, ДЎСТЛАРДАН АЖРАЛИШ ЭМАС...

Туркия Республикаси Буюк Миллат Мажлисининг 72 йиллиги муносабати билан Туркия парламенти Раиси жаноб Хюсаметтин Жиндорукнинг таклифига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Шавкат Йўлдошев бошчилигидаги расмий делегация яқинда бу қардош мамлакатга бориб келганди.

Ш. Йўлдошев билан «Халқ сўзи» мухбири учрашиб, мусоҳаба ўтказди.

— Шавкат Муҳиддинович, савол-жавобга ўтишдан олдин Ўзбекистон билан Туркия муносабатлари хусусида икки оғиз гапириб берсангиз.

— Мустақилликка эришгач, Ўзбекистоннинг ташқи сиёсати тарихидаги илк саҳифа — республика Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримов бошлиқ ҳукумат делегациясининг Туркияга ташрифи ҳисобланади.

Тўрт кун давом этган ушбу сафар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро алоқани кучайтиришда беқиёс самара берди. Туркия ва Ўзбекистон орасидаги иқтисодий, савдо, транспорт, алоқа, маданият, фан, соғлиқни сақлаш, спорт, туризм, мориф бўйича бир қатор шартномалар, битимлар имзоланди. Сўнг Ўзбекистондан Туркияга, Туркиядан эса Ўзбекистонга депутатлар, ҳукумат аъзолари, зиёлилар, ишбилармонлар, санъаткорлар, журналистлар ташрифи бошланди. Бу ташрифлар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатларни ривожлантириш йўлида ўзига хос амалий самаралар бериши шубҳасиздир.

Наврўз байрами муносабати билан Туркия бизга жуда катта миқдорда инсонпарварлик ёрдами кўрсатди. Бош вазир жаноб Демирэлнинг Ўзбекистонга ташрифи эса дўстлигимизу ҳамкорлигимизни яна бир поғона юқорига кўтарди.

Республикамиз мустақиллигини биринчи бўлиб тан олган, Ўзбекистоннинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига киришига улкан ҳисса қўшган жондош ва қондош Туркия Республикасининг Давлат байроғи Тошкент узра ҳилпираб турибди: Туркиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси, шак-шубҳасиз, ўзаро сиёсий, маданий, иқтисодий алоқаларимизни янада мустаҳкамлашимизга муносиб ҳисса қўшади...

Ва ўйлайманки, бизнинг бу ўлка бўйлаб қилган сафаримиз ҳам оз бўлса-да, ўзига яраша самара беражак.

— Ташрифингиз неча кун бўлди!

— Қарийб ўн кун. Биз Анқара, Истамбул, Кунья ва бошқа шаҳарларда, бир қатор корхоналарда бўлдик, депутатлар, давлат арбоблари, ишбилармонлар билан учрашдик. Туркия парламентида, унинг раиси жаноб Жиндорук билан ўтказилган мулоқотларимиз ташрифнинг диққат марказида бўлди.

Туркия Буюк Миллат Мажлисининг 72 йиллиги байрамини нишонлаш учун Анқарага жаҳоннинг турли мамлакатларидан, шу жумладан, собиқ Совет Иттифоқи республикаларидан эндиликда эса мустақиллик сари илк қадамлар ташлаётган давлатлардан вакиллар келишди. Мезбонлар бизни жуда илиқ кутиб олишди. Байрам тантаналари кўтаринки руҳда кечди. Лекин байрам бир-икки кун давом қилган бўлса, қолган кунлар танишув, учрашув, суҳбат, тажриба алмашиш билан ўтди.

СУРАТДА: Ш. Йўлдошев Туркия Буюк Миллат Мажлисининг Раиси жаноб Ҳюсаметтин Жиндорук билан

— Туркия ва Ўзбекистон парламентлари ўртасидаги фарқ хусусида нималар дея оласиз!

— Аввало, шуни айтмоқчиманки, бу иккала парламентни таққослаш қийин. Сабаби шундаки, бизнинг Олий Кенгаш мустақил давлатнинг парламенти сифатида тетапоя қадамлар ташлаётган бўлса, Туркия Буюк Миллат Мажлиси етмиш йилликдан кўпроқ тарихга эга. Хўш, у нимаси билан ажралиб туради?

Биринчидан, унинг аъзолари фақат ва фақат депутатлик вазифасини бажаришади. Шу боис ҳам ишлари жуда унумлидир. Худди шу юксак унумдорлик туфайли парламент сон жиҳатдан у қадар катта эмас. Туркияда 60 миллионга яқин аҳоли яшайдию, парламентдаги ноиблари бўлса атиги... 450 нафар. Улар шу яқин йилларда ушбу кўрсаткични янада камайтиришни мўлжаллашаётган экан. Ҳа, 100 нафар сенатор ва 435 вакиллар палатасининг аъзоси бор. 60 миллион халқ яшайдиган Эронда 270 нафар депутат сайланади. Бизнинг, яъни 22 миллионли Ўзбекистоннинг парламентида эса 500 нафар депутат бор. Бундай таққослашни давом эттириш мумкин. Лекин мен шуни таъкидламоқчиманки, ҳаддан ташқари кўп депутатлар сайланиши нимага олиб келишини собиқ Совет Иттифоқининг ҳамда айрим республикаларнинг съезд, сессиялари яққол кўрсатди. Хулоса шуки, асосий мақсад парламент ишини чексиз «гапхона»га айлантирмай унинг унумини ва юқори сифатлилигини таъминлашдадир.

Иккинчидан, депутатларнинг меҳнати ва яшаши учун ниҳоятда қулай шарт-шароитлар яратилган. Ҳар депутатнинг алоҳида ишлаш хонаси бор, махсус бириктилган котибият ходими унинг унумли меҳнати учун ёрдам беради ҳамда кўпдан-кўп техник ходимлар парламентда хизмат қилади. Деярли ҳамма иш хоналари ҳозирги замон техникаси билан жиҳозланган. Туркияда нафақат депутатлар, балки собиқ депутатлар учун бир қатор имтиёзлар ҳам яратилган. Буюк Миллат Мажлиси бинолари эса одамни ҳайратга солади. Бу ҳаммаси 5-10 йилда бўлмаганлигини, каттадан-катта маблағ талаб қилишини тушунса бўлади. Бу — 70-йилликдан ортиқ давом этаётган ўзгаришлар натижасидир. Умид қиламанки, вақти келиб бизда ҳам бу борада ижобий силжишлар рўй беради.

(Давоми 2-бетда).

ҚАРИНДОШЛАРНИНГ БИР-БИРИНИ ТОПИШИ, ДЎСТЛАРДАН АЖРАЛИШ ЭМАС...

[Боши 1-бетда].

Учинчидан, энг муҳим фарқ шундаки, Туркия Буюк Миллат Мажлиси сўзда эмас, амалда кўппартияли парламент. Бирор бир масала мажлисда кўриладиган бўлса, аввало партиялар уни ҳар томонлама ўзларининг гуруҳи йиғилишида муҳокама қилишади, ҳатто сўзга чиқувчиларни ҳам аниқлашади. Шунинг учун парламентнинг умумий йиғилишларида асоссиз, далиллар билан исботланмаган фикр юритиш ҳоллари камдан-кам учрайди, пухта тайёрланмаган масалалар кўтарилмайди. Ҳақиқатан ҳам, бирорта фавқулодда воқеа юз бермаса, кун тартибига киритиладиган масалаларни олдиндан депутатлар билан маслаҳатлашиб аниқласа бўлади-ку. Бу ишимизга фақат фойда эмас-ми! Мен депутатлар ҳуқуқини камситиш ниятидан йироқман, аммо айтингчи, тайёрланмаган, ҳар томонлама ҳисоб-китоб қилинмаган, умуман сессиягача мутлақо ўрганилмаган масалани кун тартибига киритиб, холисона қарор қабул қилиш мумкинми? Туркия парламентининг тажрибаси бу саволга жавобни аниқлаб қўйган. Ўйлайманки, ўн йиллар давомида синовдан ўтган бу тажрибани эътиборга олсак, ёмон бўлмайди.

— Демак, уларда на сессия, на съезд бўларкан-да!

— Шундай, аммо ҳафтасига уч кун (тўрт соатдан) Миллат Мажлисининг умумий йиғилишлари ўтказилади. Қолган пайтларда депутатлар ўзларининг малакаларини ошириш билан, асосан эса, кутубхонада (парламентнинг жуда ҳам бой кутубхонаси мавжуд), ўз партияларининг парламентдаги гуруҳлари орасида сайловчилари билан маслаҳатлашган ҳолда янги қонунлар лойиҳалари устида ишлашади.

Ҳар бир қонун ниҳоятда пишиқ-пухта, жаҳондаги кўпчилик мамлакатлар қонунларини чуқур ва атрофлича ўрганиш, уларни ўзаро қиёслаш, қайта-қайта муҳокамадан кейингина дунё юзини кўраркан.

— Айтишларича, Туркияда депутатларга ҳеч қандай наказ беришмасакан...

— У кўп партияли мамлакат. Сайловлар ҳар бир партия учун гўёки имтиҳондай гап: юз минглаб одамлар уларнинг дастурига, амалий фаолиятига холисона баҳо беришади. Ёки бошқача қилиб айтганда, парламентга якка шахслар эмас, балки партияларнинг энг фаол, ҳалол, теран фикрли вакиллари сайланади. Лекин яна таъкидлайман, бунда биринчи навбатда партияларнинг бош йўналиши, обрўйи ҳисобга олинади. Агар қайсидир мавзеда бирор бир номзод энг кўп овоз олсаю, аммо у аъзо бўлган партия тўплаган овоз талаб этилган миқдордан кам бўлса, у номзод депутат бўлолмайди. Бундай сайлов қоидалари бошқа кўп ривожланган мамлакатларда, масалан, Олмонияда, Данияда, Швецияда ҳам қўлланади.

Демак, бу аҳволда номзодлар партиянинг вакиллари сифатида сайловолди учрашувларида қуруқ ваъдалар бериб, яъни «газ ўтказаман, касалхона қуриб бераман, магазинингиз пештахталарини тўлдираман!» деб онт ичишлари ўринсиз. Улар ўз партияларининг ташқи ва ички сиёсати тўғрисида, депутат бўлиб сайланса шу сиёсатни амалга ошириш учун нима қилишлари ҳақида гапиришади, холос. Сайловчилар эса ушбу сиёсатни такомиллаштириш, қабул қилинган қонунлардаги айрим масалаларни ечиш йўллари борасидаги истакларини билдиришади. Шунинг учун ҳам Туркияда депутатларга биздагига ўхшаб наказ берилмайди. (Аммо депутатлар айрим хайрия ишларини қилаверишади. Лекин ўз ҳисобларига). Ўзингиз ўйлаб кўринг, бозор иқтисодиётида, план деган нарса бўлмаган ҳолда қандай наказ бўлиши мумкин. Илгариги наказлар ҳам кўзбўямачиликнинг бир тури эди: давлат планига кирган иншоотлар наказ деб ҳужжатланарди, вассалом.

— Кўппартияли парламентнинг ҳукумат билан муносабати, умуман парламентдаги ички муҳит тўғрисида икки оғиз айтиб берсангиз!

— Парламентда энг кўп жой олган партиянинг раиси мамлакатнинг Бош вазири бўлади ва у тузган ҳукуматнинг асосий қисми ўз партиясининг аъзоларидан ташкил топади. Сўнгра Бош вазир ўз номзодларини Президентга тавсия этади. Президент агар лозим топса, ўзгаришлар киритиб, ҳукумат аъзоларини тайинлайди. Албатта, Бош вазир айрим вазифаларга раҳбар этиб бошқа партияларнинг вакилларидан ҳам олиши мумкин, аммо бир фикрни қайта айтаман, сайловда ғолиб чиққан, демак парламентда кўпчиликни ташкил қилган партия ўз-ўзидан ҳукмрон, етакчи партия ҳисобланади. Ҳукуматнинг дастури Буюк Миллат Мажлиси томонидан маъқуллангани ушбу ҳукуматнинг аъзолари тасдиқланди деган гап.

Биласизми, мени бир нарса ҳайрон қолдирди, қонунлар ёки қарорлар қабул қилиниши арафасида партиялар ўртасида парламентда жуда катта баҳслар бўлса-да, улар қабул қилингач, жами ортиқча гапга нуқта қўйиларкан ва барча партия вакиллари парламент тасдиқлаган ўша ҳужжатларни амалда тадбиқ қилиш учун бир ёқадан бош чиқариб ишлашаркан.

Шу нарса яққол кўзга ташланадики, депутатларда бир-бирига, раҳбарларга нисбатан шахсий адоват йўқ. Уларда яна қуйидаги иллат — ғийбат, сохта ошкоралик, иши юришмаса ғайриқонуний ноўрин ҳаракатлар ҳам бўлмас экан. Биз ҳамма партияларнинг парламентдаги вакиллари билан мулоқотларда бўлдик ва суҳбатдошларимиз — нуқтаи назарлари бир-бирига мутлақо зид бўлган одамлар, жумладан шундай дейишарди: «Бизнинг умум мақсадимиз битта — мамлакатимиз равнақи учун хизмат қилиш, халқимизнинг ҳаётини янада яхшилаш деб тушунамиз. Табиий, иш устида баҳслашамиз, баъзан қизишамиз, аммо ҳеч қачон биримиз иккимизга душман деб қарамаймиз, чунки сохта обрў орттириш учун танқид қилиш энг осон йўл эканлигини тушунамиз ва ундан йироқдамиз. Ижобий ҳиссаси бўлмаган қуруқ танқидни ишга нима фойдаси бор? Ахир биз халқнинг энг ишонганлари бир-биримиз билан жиққамушт бўлсак, охир-оқибатда мамлакатга, халққа зиён эмасми?» Шунинг учун бўлса керак, улар бири иккинчисининг хато қилишини пойламайди, раҳбариятга ёки бошқа партия вакилларига бурчакдан туриб тош отмайди. Масалалар муҳокама бўлаётганда фикрини очиқ-ойдин айтиб, ишга ижобий ҳиссаларини қўшишга ҳаракат қилишади.

Яна шуниям айтмоқчиманки, Туркияда халқнинг давлат арбобларига, давлат арбобларининг эса халққа, қолаверса бир-бирига бўлган муносабати, ҳурмати юқори экан.

Менинг фикримча, Туркияда бундай муносабатларни таъминлайдиган турли партиялар ишини режага соладиган яна муҳим бир шарт бор: партияларнинг фаолияти асосан сайловлар ва парламент иши билан боғлиқ. Сайловда ғолиб чиққан ва шу туфайли ҳукумат тузишга ҳақи бор партия сайловдан сўнг ўз ҳукуматига унинг дастурини амалга оширишга актив кўмаклашади. Мағлубиятга учраган, яъни парламентда кам ўрин олган партия эса тақдирга (аслида айтсак — қонунга) тан берган ҳолда, депутатлари орқали Миллат Мажлисининг ишида иштирок этиб, янги сайловга тайёргарлик қилади. Партияларнинг фаолияти асосан мана шу ишлар билан чегаралангандир. Бошқа барча баҳслашишлар сайлов ўтган кунидан бошлаб фақат парламент биносида бўлади.

— Бу ҳолатда парламентнинг назорати сусаймайдими! Ушбу соҳадаги вазифалари нимадан иборатлигини айтиб беролмайсизми!

— Очиқ айтишим керак, қисқа муддатда ҳамма масалаларни чуқур ва ҳар томонлама ўрганиш имконияти бўлмади. Лекин парламент аъзолари билан бўлган учрашувларда бу саволга ҳам эътибор берилди.

Энг асосий йўналишлар қуйидагидан иборат деб ўйлайман.

Биринчидан, Конституция ва қонунлар асосида қонун чиқарувчи, ижрочи ва суд идораларининг ишлари яққол чегаралаб қўйилган ва парламент ҳукуматнинг кундалик ишларига деярли аралашмайди. Буни бизнинг мамлакатимиз билан ўрнатилаётган алоқаларда Туркия Президенти ва Туркия Бош вазири катта-катта масалаларни ўзлари узил-кесил ҳал қилишаётганидан ҳам кўриниб турибди. Шу билан бирга мамлакатнинг ички ва ташқи сиёсати принципиал йўналишларига олий ижроия идоралари амал қилишлари, давлат арбобларининг ўз вазифасини бажариши, мамлакат бюджетини тасдиқлаш ва ишлатиш парламент назоратига олинган. Бу ишлар ҳисоботлар эшитиш, сўровлар бериш каби усуллар орқали амалга оширилади.

Иккинчидан, қонунларнинг бажарилишини прокуратура назорат қилади. Буюк Миллат Мажлисининг назорати қабул қилинган қонунлар нимага тўла ишламаяпти, буларга қандай ўзгартиришлар киритиш керак, яъни асосан қонунларни такомиллаштириш нуқтаи назаридан олиб борилади. Миллат мажлисида қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини назорат қилиш эса парламентнинг тегишли идоралари вазифасидир. Демак, парламентда қабул қилинган қонунлар ва қарорларнинг бажарилишини назорат этиш учун ҳар хил аниқ йўл ва услублар бор. Бундай системанинг асосий мақсади қонун чиқарувчи ва ижрочи идораларнинг ўз вазифалари доирасида эркин, бир-бирини ишига аралашмай ишлаш ва шу билан бирга «тарозининг бир палласи» босиб кетмаслиги учун имконият яратишдир. Бу жуда ҳам нозик масала. Жаҳондаги мамлакатларнинг ва собиқ иттифоқнинг тажрибасидан, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига кирган айрим республикаларда давом этаётган сиёсий «жиққамуштлар»дан бирорта олий идоранинг яккаҳокимлиги, ижроия идоралари ҳисобсиз ва назоратсиз иш юритишлари ёки парламент ижроия идорасининг кундалик ишига доимо ўзини таъсирини кўрсатишга ҳаракат қилишлари қандай оқибатларга олиб келишини яхши биламиз ва кўриб турибмиз. Умид қиламанки, биз Туркиянинг ана шу масаладаги тажрибасидан тўла фойдаланамиз, депутатларимиз эса нафақат улар, барча халқимиз Олий Кенгашнинг раҳбариятини парламент билан ҳукуматнинг ҳамжиҳатлиги йўлида амалга ошираётган сиёсатини тўғри тушунишади ва маъқуллашади.

— Лекин танқид қилишади-ку ва ҳатто, Президенту Бош вазирниям.

— Тўғри, айниқса вазирларни. Аммо бу танқидлар одоб билан, мутлақо беғараз, улар бирор шахсни камситиш учун эмас, балки, олдин айтганимдек умуммуаммони ечиш йўлларида ёрдам бериш нуқтаи назаридан амалга оширилади. Ундан кейин демократик ривожланиш йўлида 72 йиллик тажрибага эга турклар танқид қилишниям, танқидни қабул қилишниям мукаммал равишда ўзлаштириб олишганини, уларда умуман сиёсий маданият юксак эканлигини унутмаслик керак.

— Парламент аъзоларининг шарт-шароити, маоши билан ҳам қизиққан бўлсангиз керак-а!

— Қизиқдим. Умуман олганда, парламент аъзоларига ҳурмат ва эътибор катта. Бунга, аввало уларнинг ўзлари «сабабчи»: ҳар бирининг иш унумдорлиги, шахсий жавобгарлиги жудаям юқори. Ана шу хислати, яъни мамлакатнинг ривожига қўшаётган ижобий ҳиссаларига қараб, тегишли имтиёзларга эга. Шу боис маошлариям турли хизматчиларникига қараганда анча юқори: айтишларига қараганда ойига 20-25 миллион турк лираси, яъни 3500-4000 доллар. Аммо шу билан бирга нарх-наво, айниқса озиқ-овқатга, бизнинг назаримизда жудаям катталигини айтишим керак. Масалан, биз турган меҳмонхонада бир одам учун нонушта 15-20, тушлик эса 60-70 доллар, 200 граммли бир шиша минерал сув 6 доллар экан. Магазинда (улар барчаси шахсий) бир килограмм туршакнинг баҳоси 12 доллар атрофида, бир долларга 5 кг дон олиш мумкин.

— Ишчиларнинг маоши-чи!

— Биз «Кай-Кут» фирмасининг Истанбулдаги корхоналаридан бирида бўлиб, ишчилар билан суҳбатлашдик. Маошлари 150-200 доллар экан. Шиша буюмлари фабрикасида эса ўртача маош кўпроқ, 1000 долларга тўғри келаркан. «Кам эмасми?». Давлат идорасидагилар, бошқа ташкилотдагилар анча катта ойлик оларкан-ку» — деб қолди «Кай-Кут» ишчиларига кимдир. «Аввало, худо барака берсин, — деб жавоб қайтарди улардан бири. — Ўзимизга етиб турибди. Давлат идорасидагилар иши билан бизникини мутлақо таққослаб бўлмайди. Биз корхона миқёсида юмуш қиламиз. Давлат миқёсида ишлаш, фикр юритиш эса бунга нисбатан анча юқори даражада, мураккаб ва ўта жавобгарлигини биламиз». Қисқа қилиб айтганда, ҳар бир одамнинг яшаш даражаси шахсан ўзига, унинг ишлашига боғлиқлигини ҳамма чуқур англаган.

Одамларда бундай дунёқарашнинг шаклланишига, албатта, бозор иқтисодиёти катта таъсир қилган. Улар бировнинг «чўнтагини ковлаш» ўрнига, ўзларининг бойлигини кўпайтириш билан шуғулланишади. Қўлидан келмаганлар эса на чора... Сенга бекордан-бекорга уй-жой ҳам бермайди ўз-ўзидан ойлигингни ҳам кўпайтирмайди. Ривожланган бозор иқтисодиёти учун бу табиий ҳолат.

— Ташриф давомида Ўзбекистон билан Туркия парламентлари ўртасидаги муносабатни ривожлантириш, мустаҳкамлаш борасида қандай ишлар қилинди!

— Ўзи бундан олдин ҳам айрим депутатларимиз Ислом Абдуғаниевич раҳбарлигидаги расмий делегация билан Туркияга бориб келишувди, сўнгра ушбу давлатдан парламентнинг анчагина таниқли вакиллари ташриф буюришди. Улар Олий Кенгашда ҳам бўлишиб ишимиз билан яқиндан танишувдилар.

Сафаримиз давомида алоқани кучайтириш учун ҳам қатор тадбирлар амалга оширилди. Президентимизнинг бевосита ёрдамлари туфайли шу йилдаёқ яна бир гуруҳ депутатларимиз Туркияга бориб, парламент ишини тағинда чуқур ўрганишади, Туркия парламенти вакиллари эса бизга янги қонунлар тайёрлашда амалий ёрдам беришади. Шунингдек Туркия Буюк Миллат Мажлиси ташкилий ишлар, жумладан, техника воситалари бўйича ҳам кўмак беришни режалаштирди.

— Ўзбекистон Туркия моделини танлагани учун Сиздан ана шу йўл хусусидаям сўрамоқчи эдим. Ишбилармонлар, иқтисодчилар билан ҳам учрашгансиз ёки бошқача қилиб айтганда, Туркия моделининг ҳаётдаги «ҳаракатини» ўз кўзингиз билан кўргансиз. У ҳақдаги тасаввурингиз!

— Жуда қисқача қилиб айтганда, мен уни қуйидагича тасаввур қиламан: ҳуқуқий демократик жамиятни тузиш, ташқи ва ички сиёсатни дадил амалга ошириш учун Президентга, ҳукуматга етарли ва тўла ҳуқуқ бериш; шу билан бир қаторда ана шу сиёсат шаклланишини амалга оширишда, асосий принципиал ҳуқуқий йўлларини таъминлашда парламентнинг ролини кучайтириш; кўппартияликни жорий этиш; дин билан давлат ишларини айриш; қонун чиқарувчи, ижро ва суд идораларининг ишини чегаралаш; ҳар бир инсоннинг ҳуқуқини таъминлаш. Бу сиёсий томони. Иқтисодий томони эса халқ хўжалигининг аҳолига хизмат қилувчи ва ишлаб чиқариш тармоқларини; айниқса, савдо, маиший хизмат, халқ истеъмоли моллари корхоналарини кенг хусусийлаштириш; давлат тасарруфидан чиқариш.

Бу икки тур масалалар ҳаётда бир-бири билан боғлиқ, албатта. Иқтисод билан сиёсатни фақат шартли равишда чегараласа бўлади. Бундан ташқари, ҳар мамлакат иқтисодиётини ва сиёсатини ушбу мамлакатда яшаётган халқни тарихидан, урф-одатидан, йиллар давомида шаклланиб келган муносабатлардан, ижтимоий ривожидан ажратилган ҳолда баҳолаб бўлмайди. Шунинг учун ҳам гап бирор-бир «моделни» автоматик равишда ўзимизнинг республикамизга кўчириб келиш тўғрисида эмас. Сўзсиз, Туркияда охирги йилларда катта ижобий ўзгаришлар бўлди. Ишсизлик сезиларли камайди, халқ хўжалигида янгидан-янги тармоқлар рўёбга келди, Туркия қурувчиларининг ниҳоятда унумли ва сифатли ишларини бутун дунё тан олади, халқ истеъмол молларини ҳажми ва сифати анча юқори поғонага кўтарилди. Агар дунёда ўзининг аҳолисини тўла озиқ-овқат билан таъминлайдиган мамлакатларни сони атиги еттита бўлса, шунинг бири бугунги кунда яна Туркия бўлади. Лекин, бу ижобий тажрибанинг бизни республикада жорий қилинишини тўла қўллаб-қувватлаб Ўзбекистонимизни ўзига хос хусусиятларини эътиборга олган ҳолда иш юритишимиз лозим. Масалан, ер хусусийлаштирилса, деҳқонлар барибир бирлашишга мажбурлигини Туркияда кўрдик. Чунки бирининг кучи тракторга етади, иккинчисиники ҳосил териб оладиган машинага ва ҳоказо. Сув иншоотларини ишлатиш учун харажатни айтмайсизми? Бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан, тегишли қонунларни қабул қилишда ўзимизнинг бой ижобий тажрибамизни ҳам ҳар томонлама кўриб чиқиб, бошқа мамлакатларнинг тажрибасини ўрганиб, ижодий қайта ишлаб, ўзимизнинг Ўзбекистон моделини яратиш вазифаси олдимизда турибди. Демак, бундай ниҳоятда муҳим масалани ечилишини ҳаддан ташқари чўзиб бўлмаганлигини тушунган ҳолда биз бу ишни шошма-шошарлик қилмай амалга оширишимиз керак. Одамларни тақдири билан ҳар хил «эксперимент» қилиб бўлмайди. Акс ҳолда нима бўлишини собиқ Иттифоқнинг кўп минтақаларидаги аҳвол кўрсатиб турибди.

Биз авваламбор аҳолининг ижтимоий ҳимояланадиган қисмини моддий томондан қўллаб-қувватлашни ўзимизнинг муқаддас вазифаларимиздан бири деб ҳисоблаймиз. Ҳозирги кунда кўпчилик касб эгалари, талабалар, пенсионерлар моддий жиҳатдан қўллаб-қувватланмоқда. Бу ҳам бозор иқтисодиётига ўтиш даврида ўзимизга хос муҳим сиёсатдир. Биз бундай сиёсатни янада кучайтирамиз деб, баралла айта оламан...

— Туркияда Тошкент номи билан аталувчи кўча бор дейилади.

— Кўчаникуя кўрмадим, аммо Тошкент ва нафақат Тошкент, балки Самарқанд, Бухоро деб номланувчи шаҳар типидаги посёлкалар борлигини айтишди. Истанбулда эса «Тошкент» яхтаси бўлиб, у тўрт йил аввал қурилган. Унда Туркияга ташриф буюрадиган давлат раҳбарлари, энг олий мартабали меҳмонлар денгизда сайр қилишар экан.

Истанбулда 1956 йилда қурилган султонлар саройи бағрида тошкентлик Аҳмад Хўжа Туроний деган ҳамшаҳаримиз 1397 йилда дафн этилган жой катта меҳрибонлик билан сақланиб келинмоқда. У киши таниқли олим бўлган экан, ҳаждан қайтгач Истанбулда яшаб қолган. Туркларнинг ҳамшаҳаримизга ихлоси баланд бўлиб, унинг руҳини шод этгани давлат раҳбарлариям тез-тез келиб туришаркан.

Биз Аҳмад Хўжанинг қабрини зиёрат қилгани борганимизда, ҳамюртимиз хотирасини шу қадар эъзозлашаётгани учун турк биродарларимизга ташаккур билдирсак, улар: «Бу инсоний бурчимиз-ку, ахир у киши бизнинг ҳам бобокалонимиз бўлади, нега энди иззатини жойига қўймаслигимиз керак?!» — деб таажжубланишди.

Умуман Туркияда ўзбекларга ва Ўзбекистонга муносабат ниҳоятда илиқ. Буни ҳар қадамда ҳис этдик. Суҳбатимизни якунлаб айтмоқчиманки, биз ўн йиллаб сунъий равишда узилган алоқаларимизнинг янгидан ривожланишидан, қондош, қариндош биродарлар бир-бирини топиб, тарихий адолат тикланишидан бениҳоят хурсандмиз. Шу боисдан алоҳида айтиб ўтишим керак — бошқа мамлакатлар ва халқлар билан ҳам дўстона, тенг ҳуқуқли алоқаларни мустаҳкамлаш тарафдоримиз, чунки қариндошларнинг бир-бирини топиши, дўстлардан воз кечиш деган гап эмас.

ЗАРУР БЎЛГАНИ УЧУН ЯЛПИ ХАВФСИЗЛИК ШАРТНОМАСИГА ИМЗО ЧЕКИЛДИ

«Озодлик» радиосининг республикамиздаги мухбири Тоҳир УМАРОВ Ўзбекистон мудофаа ишлари вазири Рустам АҲМЕДОВ билан суҳбатлашди. Бу мусоҳаба ушбу радиостанция орқали эшиттирилди. Қуйида ана шу суҳбатнинг баёнини ўқинг.

Аввало, суҳбатдошлар республика қуролли кучларининг тизими ҳақида гап очдилар.

«Қуролли кучларимизда бу жараён бошланганига саккиз ой бўлди, — деб уқтирди вазир. — Бугунги кунда қуруқликдаги қўшинлар, яъни танк ва артиллерия қўшинлари, ҳаво-десант ҳамда ҳарбий-ҳаво кучлари, ҳарбий ўқув юртлари, миллий гвардия, хуллас, республика ҳудудидаги барча қуролли кучлар батамом мустақил Ўзбекистон тасарруфидадир. Қуролли кучларимизни мустақил дейишга асосим бор.

Қуролли кучларимизни ташкил этишдаги ҳозирги сиёсат миллий зобитларимизни кўпайтиришдан иборатдир. Шу мақсадда бошқа музофотлардан миллий ҳарбий мутахассисларимизни чақириб олмоқдамиз, тарихда биринчи марта ҳарбий ўқув юртларига ўзбек зобитлари олинади.

Мухбир «Бугунги кунда Ўзбекистон қуролли кучлари таркибида маҳаллий миллатга мансуб йигитлар салмоғи қандай?» деб савол берганида мудофаа вазири қуйидагича жавоб қайтарди:

«Ҳозирги вақтда ҳарбий қисмлардаги аскарларнинг қарийб 70 фоизи Ўзбекистон ҳудудидан хизматга чақирилган ёшлардир. Президентимиз фармонига биноан шу йилдан бошлаб йигитларимиз республика ҳудудидагина хизмат қиладилар (жумҳуриятимиздан ташқарида хизмат қилишни хоҳлаганларнинг истаги уларнинг аризаларига кўра қондирилиши мумкин). Лекин миллий ҳарбий зобит мутахассислар етишмаётгани аён кўриниб турибди. Шунинг учун ўзбек йигитларидан зобитлар тайёрлаяпмиз. Улар уч ўқув юртида таълим олмоқда».

Маълумки, шу йил 15 май куни Ҳамдўстликка аъзо бўлган айрим давлатлар, шу жумладан, Ўзбекистон ҳам Тошкентда ялпи хавфсизлик шартномасини имзолаган эди; вазир билан мухбир анашу хусусда ҳам фикр олишдилар. «Ҳамсуҳбатимнинг гапларига қараганда, — деб изоҳ берди мухбир, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонни истисно қилганда, бу шартнома уни имзолаган Арманистон ва Россия билан илгаридан келишув асосида пайдо бўлмаган».

«Рустам Аҳмедов, — деб сўзини давом эттирди мухбир, — менга Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон қуролли кучлари собиқ Туркистон Ҳарбий Округидаги қуролли кучлар негизида, тўғрироғи, уларнинг бўлиниши натижасида юзага келганини эслатиб, бу ҳол ҳарбий саноат комплексига зиён етказиши мумкинлигини айтди. «Чунончи, ҳарбий воситалар — қурол-яроғ ва аслаҳа-анжом мустақил давлатлар ўртасида бўлиниб қолди, — деди мудофаа ишлари вазири. — Масалан, Ўзбекистонда озиқ-овқат омборлари қолган бўлса, Қозоғистонда ҳарбий аслаҳахоналар мавжуд». Шу сабабдан ҳам Ўзбекистон Президенти Ўрта Осиёдаги қўшни республикаларга ягона ҳарбий ташкилот ёки шартнома тузиш таклифини айтган экан. Вазирнинг уқтиришича, бу ҳақда Ўрта Осиё ва Қозоғистон давлатлари раҳбарларининг Ашгабат ва Бешкекдаги учрашувларида ҳам гап борган. Лекин ўша кезларда улар бу таклиф хусусида бир қарорга келишмаган экан. 15 майдаги Тошкент учрашувида ана шундай шартнома тузиш фикри Россия Президенти Б. Н. Ельцинга айтилганида, Борис Николаевич бу шартномага Россия ҳам қўшилишини билдирган. Шу тариқа мазкур шартнома юзага келган. Ўзбекистон мудофаа вазирининг уқтиришича, мазкур шартнома ҳарбий саноат комплексини унга путур етказмаган ҳолда сақлаб қолишга имконият яратади. Шартноманинг Ўзбекистон ёки, айтайлик, Қозоғистон учун кераклн ва асосли томони ҳам шунда».

Шундан кейин мухбир вазирга Ўзбекистон мазкур шартномага имзо чекканн муносабати билан турли доираларда турлича фикрлар юзага келганини айтиб, қуйидагиларни таъкидлади: «Кузатувчилар, Ўзбекистон шартномага имзо чекиш билан ўзини мураккаб аҳволга солиб қўйди, демоқдалар. Республикадаги мухолиф кучлар эса шартномани ҳарбий блок шартномаси деб баҳолашмоқда. Шу ҳақдаги фикрингизни баён этсангиз?»

Вазир бу саволга қуйидагича жавоб берди: «Бундай дейишдан аввал ялпи хавфсизлик шартномасини ўқиб чиқиш керак. Шунда маълум бўладики, шартномага ҳар бир мустақил давлат қўшилиши мумкин. Бундан ташқари, шартнома учинчи бир давлатга қарши қаратилмаган. Республикамизнинг шартномани имзолаши, менимча, ҳозир зарур. Зотан, ҳужжатда: «Ҳар бир мустақил давлат, мабодо қароридан қайтмоқчи бўлса, олти ой олдин ариза бериб, сўнг шартномадан чиқиб кетиши мумкин, деб қайд этилган».

Шу ўринда мухбир: «Гапингизнинг мазмунига қараганда, бугунги кунда шартнома керак экан-да...» деб сўради.

Бунга жавобан вазир: «Тўғри айтасиз. Ҳозир шартнома зарур», деб айтди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ЎРНАК КЎРСАТГАН ИШЧИЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

[Боши 1-бетда].

Мижлумова Зинаида Викторовна — жамият марказий бошқаруви таъминот бўлимининг катта муҳандиси.

Морозова Людмила Эдуардовна — жамият марказий бошқаруви инспектори.

Найманов Гелдус — кўрлар маданият уйининг директори, Андижон вилояти.

Насриддинов Парда Шодмонович — жамиятнинг Қаршидаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ишчиси, Қашқадарё вилояти.

Низомхонова Муҳаббатхон — Асакадаги 16-кўр болалар мактаб-интернати муаллимаси, Андижон вилояти.

Норматова Насибахон — жамият Наманган вилоят бошқаруви раиси.

Пискун Ольга Дмитриевна — жамият марказий бошқаруви режалаштириш бўлими бошлиғи.

Саъдуллаева Марям — жамиятнинг Жиззахдаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси.

Солиев Обид — жамиятнинг Марғилондаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати бош ҳисобчиси, Фарғона вилояти.

Санъатова Насвар — жамият марказий бошқаруви раисининг ўринбосари.

Сотволдиев Тоҳиржон — жамиятнинг Қўқондаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати йигувчи-слесари.

Токпанов Жуманиёз — Кармана шаҳридаги кўрлар махсус кутубхонаси мудири, Навоий вилояти.

Туримбетов Ибодулла — жамиятнинг Нукусдаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ишчиси, Қорақалпоғистон Республикаси.

Тўхтабоева Малика — жамият марказий бошқаруви ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи.

Ҳакимов Вали Обитович — жамиятнинг Сирдарёдаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати директори.

Ҳасанов Нажмитдин — Асакадаги 16-кўрлар мактаб-интернати муаллими, Андижон вилояти.

Хўжаев Амирқул — жамиятнинг Сариосиёдаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси коменданти, Сурхондарё вилояти.

Холов Ҳикмат — жамиятнинг Самарқанддаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинати ишчиси.

Шакриянов Сафо Собирович — жамиятнинг Чирчиқдаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси бичувчиси, Тошкент вилояти.

Шарипова Муаззам Жўрақуловна — жамиятнинг Навоийдаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси.

Эргашева Майсара — жамиятнинг Ғиждувондаги ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси тўқувчиси, Бухоро вилояти.

Эшонхўжаев Анваржон Акбарович — кўрлар учун чиқариладиган «Бир сафда» — «В одном строю» ва «Янги ҳаёт» журнали бош муҳаррири.

Юсупов Эркин Тоирович — жамият марказий бошқаруви инструктори.

Юсупов Насибулла — жамият босмахонаси брайль ҳарф тизмаси созловчиси.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

1992 йил 10 июнь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚУРИЛИШ ВАЗИРЛИГИ ФАРҒОНАДАГИ 8-ИЖАРА-КООПЕРАТИВ ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИНГ ЭНГ ЯХШИ ЎРНАК КЎРСАТГАН ХОДИМЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларга эришганлиги ва ижтимоий турмушдаги фаол иштироки учун қуйидагиларга фахрий унвон берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН БИНОКОР»

Карамишева Нина Сергеевна — 8-механизациялашган кўчма колоннанинг сувоқчиси.

Шодиев Бегижон — 2-қурилиш бошқармасининг дурадгори.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН

Асфандиёрова Зилҳиза Аҳмедовна — трест бошқарувчисининг ўринбосари.

Ишмаев Рифқат Анварович — трест бошқарувчисининг биринчи ўринбосари.

Мамажонов Олимжон — 11-қурилиш-монтаж бошқармаси ғишт терувчиларининг бригадири.

Приходько Павел Давидович — 3-қурилиш бошқармасининг электр пайвандчиси.

Саричев Владимир Николаевич — 2-қурилиш бошқармаси дурадгорларининг бригадири.

Семёнова Анна Ивановна — 11-қурилиш-монтаж бошқармаси режа бўлимининг бошлиғи.

Тўхтахунов Юсуфжон — 8-механизациялашган кўчма колонна ғишт терувчиларининг бригадири.

Юсупов Ғулом — 4-қурилиш-бошқармасининг ғишт терувчиси.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

1992 йил 10 июнь, Тошкент шаҳри.

Меҳнат кишини улуғлайди, деган ҳикматни ўринсиз ишлатавериб сийқасини чиқариб юбордик. Тамара Тошпўлатова улуғ бўлай деб ишлагани йўқ. У кўн заводида ишлашни ёшлигидан орзуям қилгани йўқ, шунчаки кўп қатори тирикчилик деган баҳонада келганди. Энди ҳисоблаб қараса 22 йилдан буён шу ерда аввалига шогирд сўнг мустақил ишчи ва ниҳоят цех устаси бўлиб ишлабди.

СУРАТДА: Самарқанддаги Охунбобоев номли кўн заводи цех устаси Тамара Тошпўлатова.

Ғ. АЛИЕВ суратга олган.

Ойнаи жаҳонда кўринг

Душанба, 15. VI

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм. 1, 2, 3-сериялар.
18.40 Болалар учун. «Бувижоним ўзлари — дуру гавҳар сўзлари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Бозор иқтисодиёти йўлида».
19.45 «Халқ тароналари». Телефильм.
20.15 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ўзбекистон куйлагай». Жумҳурият ёш хонандаларининг саралов телевизион кўриги.
21.45 «Сенинг тақдиринг учун». Бадиий фильм.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ассалому алайкум».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 «Миришкорлар».
20.25 «Билиб қўйган яхши».
20.40 «Лаҳза». Ҳабарлар.
20.50 «Уйланиш». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 «Якунлар».
5.45 «Тонг».
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Чеҳрасига бир қаранг» рукни остида. «Лелнинг қўшиқлари». Телефильм.
8.50 «Мушук Базилио ва сичқонча Пик». Мультфильм.
9.00 Футбол. Европа чемпионати. Франция — Англия терма командалари. Швециядан кўрсатилади.
*
11.00 Янгиликлар.
* * *
13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Ҳордиқ чиқаринг».
14.40 «Ўт илдизлари». Телевизион бадиий фильм. 1-серия — «Брукшдварис хоним ҳақида баллада».
15.55 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Оилавий низо» (Ўзбекистон).
16.00 «Стартинэйжер».
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 «НЭП».
17.50 Футбол шарҳи.
18.15 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Оймнинг жазманлари». Бадиий фильм (Польша).
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Янги студия» таништиради: «Вазият».
20.40 «Спорт уик-энди».
21.00 «Янги студия» таништиради.
21.35 Г. Гендель ля-мажор концерто-гроссоси.
*
22.00 Янгиликлар.
22.40 Москва триоси чалади.
23.00 Футбол. Европа чемпионати. Голландия — МДҲ терма командалари. Швециядан олиб кўрсатилади.
01.05 «Қайрилиб боқишни унутма». Телевизион бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
8.10 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
12.55 Янгиликлар.
13.10 Футбол бўйича Европа чемпионати. Швеция — Дания терма командалари.
15.15 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
16.15 «Ишбилармон аёл».
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 «Ҳар бир кун байрам».
17.35 «Сиз яратган боғ».
18.05 «Россия билан юзмаюз».
18.25 Уз ишининг усталари. «Артист хотираси». С. В. Образцов.
19.15 «Бугунги Исроил».
20.00 Футбол бўйича Европа чемпионати. Шотландия — Германия терма командалари. Норчепингдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Хабарлар.
22.15 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.

Сешанба, 16. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Мақом». Телефильм.
7.55 «Аёллар». Бадиий фильм.
9.35 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».
10.50 «Фан ва деҳқончилик».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ёшлик» оқшоми.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ҳуқуқ ҳаётимизда».
19.50 «Спортлото».
19.55 «Мерос». Ака-ука Сўфихоновлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ҳукумат тадбирлари».
21.30 «Мерос» (давоми).
22.20 «Оролга сайр». Бадиий фильм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Субҳидам».
19.30 «Ёзги дам олиш: хоҳиш ва имконият». Бевосита мулоқот.
20.30 «Етуклик». Тошкент хореографик билим юрти ҳақида.
21.40 Реклама. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли бадиий фильм премьераси.
9.05 Футбол. Европа чемпионати. Шотландия — Германия терма командалари. Швециядан кўрсатилади.
*
11.00 Янгиликлар.
* * *
13.25 Кўрсатувлар тартиби.
13.30 «Ишсизларга ким ёрдам беради!».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Бу бўлган, бўлганди...».
14.45 «Ўт илдизлари». Телевизион бадиий фильм. 2-серия — «Мальвина буви ҳақида баллада».
15.50 «Ёшлигимизда ҳавас қилган спортчилар». В. Старшинов.
16.10 «Топчумба». Мультфильм.
16.20 «440 герц». Ўсмирлар учун мусиқий кўрсатув.
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 Қишлоқ хроникаси.
17.55 «Бегона уруш». Афғонистон уруши оқибатлари ҳақида.
18.15 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.00 «Ҳайрлашаётиб сизга айтсам...». С. Образцов.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Сиртмоқда». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия («АЛКО» студияси).
21.30 «Беш ҳалқа».
22.00 «Лужникида» юлдузлар кечаси. Танаффус пайтида — (23.00) Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонадонингиздаги гуллар».
8.05 «Эскулап».
8.20 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
13.05 Футбол бўйича Европа чемпионати. Голландия — МДҲ терма командалари.
* * *
15.05 Янгиликлар.
15.20 «Болалик орзулари». Кўп серияли фильм премьераси. 6-серия.
15.40 «Рост» студияси. «Кенгуру».
16.10 «Простор +».
16.40 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
16.55 Эълонлар.
17.00 Хабарлар.
17.20 Трансросэфир. «Ҳаракатдаги модель-2».
18.05 «Россия билан юзмаюз».
18.20 «Бизнинг экспертиза». 1-қисм. Кўрсатувда Е. Т. Гайдар, В. Н. Хлистун, В. Ф. Башмачниковлар иштирок этадилар.
19.15 «Ҳар бир кун байрам».
19.25 «Югославия варианти». 1-фильм — «Огоҳлантириш».
20.15 «Спорт олами «Жиллетт» фирмаси нигоҳи билан».
20.45 Криминал хабарлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Югославия варианти». 2-фильм — «Хорватия: дард ва умид».
22.15 «Сўнгги қаҳрамон» (Виктор Цой).

Чоршанба, 17. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Куйла, дуторим». Телефильм.
7.50 «Меҳрибон одамлар орасида». Бадиий фильм.
9.10 Араб тили.
9.40 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
10.25 «Келажагимиз мактабда».
* * *
17.50 Янгиликлар.
18.00 Футбол. Осиё кубоги. Тожикистон — Ўзбекистон терма командалари. Душанбедан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Меъморчилик — маданиятимиз кўзгуси».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат ҳабарлари.
21.00 «Шаҳар бедарвоза эмас».
21.40 «Ижод саҳифалари». Халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Қадрдон соҳил». Телефильм.
11.00 «Сирли сандиқ». Й. Охунбобоев номидаги Республика ёш томошабинлар театрининг спектакли.
12.05 «Семурғ». Бадиий фильм.
* * *
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спринт». Регби.
19.40 «Рақслар, рақслар».
20.25 «Ишбилармонлар».
21.10 «02» тўлқинида.
21.30 «Орхидея» вилласи». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.50 Мультфильм.
10.00 «Тарих босқичлари» рукни остида. «Советлар саройи». Илмий-оммабоп фильм премьераси (Екатеринбург киностудияси).
10.20 «Уй». Кекса авлод анъаналари ҳақида.
10.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
11.00 Янгиликлар.
* * *
13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Шам ёниб бўлгунча». Телеочерк.
14.50 «Худди шундай бўлади». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
16.00 «Рок макс».
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танловининг кундалиги.
17.40 «Коммунизм шарпаси учун допинг».
18.15 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.00 «Мавзу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Сиртмоқда». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «Фермата». Ахборот-мусиқий кўрсатув.
21.50 «Қора қути».
22.20 «Илҳом чашмалари». «Еленанинг нафосати». (Мусаввир Е. Романова ҳақида).
22.50 Кўрсатувлар тартиби.
*
23.00 Янгиликлар.
23.35 Мусиқада шеърият.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
8.05 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
15.20 Янгиликлар.
15.35 «Париларнинг кузги совғаси». Бадиий фильм.
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 Христианлар учун кўрсатув.
17.55 Трансросэфир: «Узоқ Шарқ». Телекўрсатув.
18.40 «Лого» телеўйини.
19.10 «Ҳар бир кун байрам».
19.20 Парламент хабарномаси.
19.35 Спорт хабарлари. «Швеция-92».
19.55 «Бизнинг экспертиза». 2-кўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Қизил майдон таклиф этади» санъат фестивали олдидан.
21.55 Уз ишининг усталари. «Артист хотираси». С. В. Образцов.
23.00 Футбол бўйича Европа чемпионати. Швеция — Англия терма командалари. Стокгольмдан кўрсатилади.

Пайшанба, 18. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Қадрдонлар кўчаси». Телефильм.
7.55 «Дипломли қассоб». Бадиий фильм.
9.00 Турк тили.
9.30 «Меҳнаткашлар манфаати йўлида». Бевосита мулоқот.
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чипнинг саргузаштлари». Мультфильм.
18.30 «Алифбо сабоқлари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Пахтакорларнинг долзарб вазифалари».
19.50 «Жума оқшоми».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ҳукумат тадбирлари».
21.30 «Мақом тарихидан». Мискин. 1-кўрсатув.
22.20 «Муҳаббат можароси». Бадиий фильм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Кулиб боқ, кичкинтой».
19.25 «Мусиқали меҳмонхона».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда».
21.40 «Пульс». Хабарлар.
21.50 Реклама. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.50 «Тимсоҳ-мушук». Мультфильм.
10.00 Футбол. Европа чемпионати. Швеция — Англия терма командалари. Швециядан кўрсатилади. Танаффус пайтида — (11.00) Янгиликлар.
12.20 «Телемикст».
* * *
13.05 «Ён дафтар».
13.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
13.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Худди шундай бўлади». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.25 «Бугун ва ўша пайтларда».
15.55 Болалар учун фильм. «Арслоннинг саргузаштлари». 1-серия.
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 Футбол. Европа чемпионати. Франция — Дания терма командалари. Швециядан кўрсатилади.
19.05 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Кинопанорама».
21.30 Эстрада қўшиқлари ёш ижрочилари «Ялта-92» VII телевизион танлови таништирилади.
*
22.00 Янгиликлар.
22.35 Кўрсатувлар тартиби.
22.40 «Доброгост». Телефильм.
23.00 Футбол. Европа чемпионати. Шотландия — МДҲ терма командалари. Швециядан олиб кўрсатилади.
01.05 «Лимпопо».
01.35 «Овозли йўлка». «ТВ-версия».

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 Ишдан бўш пайтингизда. «Диққат сувратга олаяпман».
8.10 «Ҳақиқат онлари». А. Караулов саволларига Чернобиль АЭСининг собиқ директори В. Брюханов жавоб беради.
9.05 «Ҳужжатли панорама». «Қадимий вулқон этакларида».
9.20 «Кичик шаҳарлар — катта муаммолар».
9.50 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
13.00 Футбол бўйича Европа чемпионати. Франция — Дания терма командалари.
15.00 Янгиликлар.
15.15 «Россия қобусномаси». И. А. Гончаров.
16.00 «Тадбиркорлик ва анъаналар».
16.15 «Менеджерлар мактаби».
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 «Россия ва дунё».
17.55 «Жаноблар-ўртоқлар».
18.10 Махсус тижорат хабарномаси.
18.20 «Ҳар бир кун байрам».
18.30 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.00 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
20.30 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 Криминал хабарлар экрани.
21.35 «Формула-1» классида автопойга бўйича жаҳон чемпионати.

Жума, 19. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Муножат». Фильм-концерт. («Ўзбектелефильм»).
8.05 «Шоқол учун қопқон». Бадиий фильм.
9.25 Ўзбекистондаги иқтидорли болаларнинг биринчи кўриги натижалари.
9.55 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
10.40 «Муҳофаза».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Петянинг орзуси». Мультфильм.
18.30 Болалар учун. «Гулғунчалар».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Замин саховати».
19.50 «Лола» ҳиди». Телеочерк.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ўзлигинг намоён қил». Қашқадарё вилоятига бағишланади.
22.30 «Тўйлар муборак». Бадиий фильм.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

17.40 «Ватан посбонлари» (рус тилида).
18.25 «Иқтисодиёт ва турмуш».
19.10 Чоржўй маданият уйи «Мекан» ашула ва рақс дастасининг чиқиши.
20.00 Янгиликлар (рус тилида).
20.10 Кулги кечаси.
20.40 Кичкинтойлар, сизлар учун.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Шоҳсанам ва Ғариб». Опера.
23.55 Янгиликлар.

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
*
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
*
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм.
9.00 «Кинопанорама».
10.05 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
*
11.00 Янгиликлар.
11.20 Футбол. Европа чемпионати. Голландия — Германия терма командалари. Швециядан кўрсатилади.
13.15 «Бридж».
13.40 «Бизнес-класс».
13.55 «Ён дафтар».
*
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Кутамиз, қайтиб кел...». Телевизион бадиий фильм.
15.45 «Кичкинтой Гиппопонинг саргузаштлари». Мультфильм.
15.55 Болалар учун фильм. «Арслоннинг саргузаштлари». 2-серия.
*
17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Инсон ва қонун».
17.55 «Етимча Энни». Мультфильм.
18.05 П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танловининг кундалиги.
18.25 «ТВ-Нева»: «Ким биз билан!».
18.45 «Леннеберглик Эмиль». Болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 10-серия.
19.10 «Аёл театрда». Ярославль фестивали.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони», «Музобоз», «Ҳордиқ чиқаринг», «Хит-конвейер», «Сиёсий бюро»нинг сайёр мажлиси». Танаффус пайтида — (23.00). Янгиликлар.
00.15 «Видеодром».

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 Ишдан бўш пайтингизда. «Телестройсервис».
8.10 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
* * *
13.00 Футбол бўйича Европа чемпионати. Шотландия — МДҲ терма командалари.
15.00 Янгиликлар.
15.15 «Биринчи тайм».
15.30 «Бу ерда энг каттаси мен».
16.15 «Простор +».
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 Трансросэфир: «Ҳаракатдаги модель-3».
18.10 «М-трест».
18.25 «Оқ қарға».
19.10 «Ҳар бир кун байрам».
19.20 «Асил ҳолича». А. В. Руцкой «Республика» матбуот марказида.
20.30 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 Парламент хабарномаси.
21.40 Футбол бўйича Европа чемпионати. Голландия — Германия терма командалари. Швециядан кўрсатилади.

Шанба, 20. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».
*
8.00 «Буни биз ўтмаганмиз». Бадиий фильм.
9.40 «Саёҳат — танга роҳат».
10.10 Ҳужжатли экран.
11.10 «Оқ йўл». Маннон Уйғур номидаги санъат олийгоҳи битирувчиларининг концерти.
11.55 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Омад».
12.10 «Сув—ҳаёт мезони».
12.40 «Ёднома». Аҳмад Яссавий хотирасига бағишланади.
13.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Иқбол».
* * *
17.00 Футбол. Ўзбекистон миллий чемпионати. Олий лига. «Пахтакор» — «Сўғдиёна» (Жиззах). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Телефильм.
18.50 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Тижорат канали: «Олтинга айланар бу юрт тупроғи...».
19.45 «Халқ ижодиёти».
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 Телевизион миниатюралар театри.
21.45 «Дастлабки тергов». Бадиий фильм.
23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

12.10 «Хотира».
13.10 «Оба дурмуши».
* * *
БИШКЕК КЎРСАТАДИ

17.30 Янгиликлар.
17.35 «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм.
17.45 «Қирғизча сўзлашишни ўрганамиз».
18.00 «Манастан аянба, калайнк».
18.30 «Ала-Тоо».
18.50 «Опера театрида бир соат» (рус тилида).
19.50 «Енгиш». Телефильм.
20.00 «Журокто калган ирлар». Жолболду Алибаев.
20.30 «Ала-Тоо».
20.50 «Супер куулдул-92».

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

5.50 Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
*
6.55 Янгиликлар.
7.30 Эрталабки гимнастика.
7.40 Кўрсатувлар тартиби.
7.45 «Спорт ҳамма учун».
8.15 «Мусиқий чолғулар ва уларнинг тарихи». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм премьераси. 3-серия.
8.45 «Қандай қилиб муваффақиятга эришиш мумкин!».
9.00 «Труба» радиоси. Дам олиш кўрсатуви.
9.30 «Марказ».
10.10 «Сиз бунга қодирсиз».
10.50 «Тиббиёт сиз учун».
11.30 «Сердаромад жой».
12.20 Мультфильм.
12.30 «Немислар Иккинчи жаҳон урушида». Телефильм премьераси. 2-фильм.
*
14.00 Янгиликлар.
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Омад».
15.20 «Ҳайвонот оламида».
16.20 «Қизил квадрат».
17.00 «Гулжаҳон». Мультфильм.
17.10 И. А. Гончаров. «Оддий воқеа». Москва «Современник» театрининг фильм спектакли.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
*
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Яраланган замин аксадоси». Адабий-мусиқий композиция.
21.25 «Учувчи стюардесса». Телевизион бадиий фильм премьераси. «Нодир асарларнинг ишқибозлари» туркумидан.
22.25 «Тунги альбом».
22.45 «Оқим». Телефильм.
*
23.00 Янгиликлар.
23.35 «Жиголо ва Жиголетта». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Чашмалар. «Мишкин ҳақида меҳр билан».
8.00 Миллий баскетбол уюшмасининг баскетбол шарҳи.
8.30 «03» кўрсатуви. Телевизион саломатлик хизмати.
9.00 «Рус видеоси».
9.30 «Павлов овлари». Ҳужжатли фильм.
10.00 «Плюс ўн бир» видеоканали.
11.15 «Ойнаи жаҳон ҳақида монолог». Ҳажвчи ёзувчи Лев Новоженов.
11.45 «Бурда моден» таклиф этади...».
12.15 «Уз ишининг усталари». Владимир Ашкенազе.
13.15 «Қандай яшаймиз?».
14.00 Кундузги сеанс. «Чапақай». Бадиий фильм.
15.25 «Бродвейнинг ёнгинасида».
*
16.10—19.20
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

«Умид» (уйғур тилида).
«Авлодлар».
«Назокат».
«Безнен мирас» (татар тилида).
*
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Пепси стилида мусиқа».
20.30 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Мовий денгиз ёқасида». Бадиий фильм.
22.50 «Масни-шоу».
23.20 Вариацияли мавзу. «Поручик Галицин руҳан тушманг...».

Якшанба, 21. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Субҳидам».
*
8.00 «Министр бўлишни хоҳлайман». Бадиий фильм.
9.30 Хоразм телевидениеси кўрсатади. Қаландар Норматов билан учрашув.
10.00 «Оналар мактаби».
10.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Ўйла, изла, топ!».
11.55 «Шоҳруҳ» клуби.
12.25 «Буюк қалбли Монас». Қирғизистон миллий Академик драма театрининг спектакли.
14.25 «Бизга мактуб йўллабсиз...».
14.55 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Замандас» (қозоқ тилида).
* * *
18.00 «Йўлдаги ҳангома». Мультфильм.
18.10 «Кичкинтой» устахонаси.
18.35 «Фикрлар тўқнашганда».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Қўлёзмалар — нодир хазиналар».
19.45 «Сиҳат-саломатлик». Тиббиёт ходимлари кунига бағишланади.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ўзбекистон халқ артисти Ғуломжон Ёқубовнинг янги қўшиқлари.
21.50 «Қайтишни хаёлдан чиқаринг». Бадиий фильм.
23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
БИШКЕК КЎРСАТАДИ

8.05—12.00 Қирғизистон телевидениесининг болалар студияси намойиш этади. Программада: «Бобок сенинг жомогун», «Қирғизча сўзлашишни ўрганамиз», «Биздин анкета», «Ачик конул балдарбиз», «Балдар студиясинин мейманканасинда», «Ҳамма, ҳаммага хайрли кун». Бадиий фильм...
* * *
17.35 «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари». Мультфильм.
17.55 «Қалб меҳрсиз бўлмайди» (рус тилида).
18.30 «Ала-Тоо».
18.50 «Темикемди эскерип... же биздин казъынадан».
19.50 Кечки видеосалон.

● «ОРБИТА IV»
I канал
Останкино

5.25 «Руҳни чиниқтириш».
6.25 Ритмик гимнастика.
*
7.30 «Спортлото» тиражи.
7.45 «Камалак» халқ ижодиёти телекўрсатувлари IX халқаро фестивали. «Фольк ва фольклор» (Чехо-Словакия).
8.20 «Эрта саҳарлаб».
9.00 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин».
9.30 «Тонг юлдузи».
10.20 «Ўз ўзингга мадад бер».
10.50 А. Синявский ва Ю. Даниэль ижоди ҳақида телефильм премьераси.
11.50 «Марафон-15».
12.30 «Янгра, гармонь».
«КТВ-I ва Франс интернасиональ канали» таништиради:
13.00 «Ёввойи табиат қўриқхоналари» туркумидан телефильм премьераси. 4-фильм.
13.30 «Марк ва Софи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-фильм.
*
14.00 Янгиликлар.
14.15 «Саёҳатчилар клуби».
15.05 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Хотин хушомад қиляпти — яхшиликка бўлмаса керак» (Франция).
15.10 П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танловининг кундалиги.
15.30 «Уолт Дисней таништиради...».
16.20 Эфирда бевосита мулоқот.
17.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
*
17.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.00 «Нима! Қаерда! Қачон!».
19.00 Якшанба кинопрограммаси. Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Эндхауз жумбоғи». Бадиий фильм («Мосфильм»).
*
21.00 «Якунлар».
21.45 «Оби-ҳаёт» клуби. Мусиқий кўрсатув.
22.30 «Телелоция».
22.45 В. А. Моцарт. 15-симфония. Соль мажор. «Виртуози Москви» Давлат камер оркестри ижро этади. Дирижёр — В. Спиваков.
*
23.00 Янгиликлар.
23.15 Кўрсатувлар тартиби.
23.20 «Қуёш исмли юлдуз». В. Цой туғилган кунининг 30 йиллигига бағишланган концерт.

● «ДУБЛЬ IV»
«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 «Тилла шпора».
7.50 «Ухшаш дунёлар».
8.35 «Севги изҳори». Фотосуврат устаси Лев Шестеренков билан суҳбат.
8.50 «Хоҳ ишонинг...».
9.20 «Дунё фуқаролари». Ахборот-публицистик кўрсатув.
10.05 «Суперкитоб». Мультфильм. 12-серия.
10.30 «Ати-бати...».
11.00 «Чархпалак».
12.00 Ташқаридан туриб қараганда (Американинг руслар Россиянинг иқтисодий сиёсати ҳақида).
12.30 «Визави».
13.00 Кундузги сеанс. «Отряд». Бадиий фильм.
14.35 «Пеликан» тадбири.
15.35 «Ҳайвонот оламида».
*
16.40—19.25
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

«Дўстлар даврасида».
«Дўстлик экрани».
«Калейдоскоп».
«Интерспорт».
*
19.25 Мульти-пульти. «Сеҳрли мўмиё».
19.35 «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 54-серия.
20.25 «Уз ишининг усталари». Михаил Баришников.
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
21.50 «Рок-кафе».
22.20 Санкт-Петербург балети. И. Стравинский. «Аполлон».
23.00 Футбол бўйича Европа чемпионати. Ярим финал матчи. Стокгольмдан олиб кўрсатилади.

«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафтаномасининг 11 июнь сонидан олинди.

Шукур ТЕМУРОВ:

«Маҳалла—аҳиллик қўрғони»

Виждон ва ахлоқ ҳақидаги тасаввурлар ўзгариб бораётган, ишбилармонлик, корчалонлик фаолиятлари қўллаб-қувватланаётган ҳозирги кунларда қадриятларни сақлаб қолиш ниҳоятда муҳимдир. Маънавиятимиз юз йиллар мобайнида таркиб топган бўлиб, унда халқимизнинг кенг феъллилиқ, меҳнатсеварлик, одоблилик каби муҳим фазилатлари мужассамлашган. Келгусида миллатнинг ана шу ажойиб урф-одатлари наҳотки зарар топса? Мухбиримиз Абдуваҳоб Ҳатамовнинг Тошкент шаҳар кенгаши маҳалла комитетлари билан ишлаш доимий комиссияси раиси, Тошкент Давлат қишлоқ хўжалиги дорилфунуни доценти, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Шукур Темуров билан суҳбати ана шу савол билан бошланди.

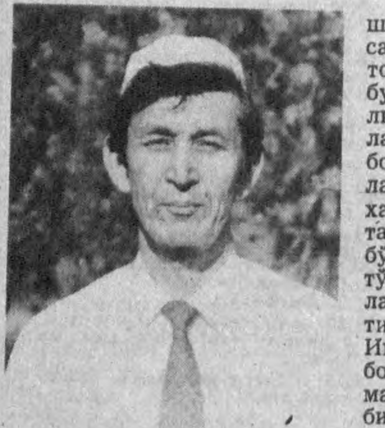

— Йўқ, албатта, гарчанд бу қадриятлар кейинги пайтда жуда кўп зарбаларга учраган бўлса ҳам яхши сақланиб қолаверади. Тўғри, биз ўша мактаб, кўкларга кўтариб юрган қизил империя туфайли алдамчилик, ўғрилик энг оғир жиноят деб ҳисобланадиган маҳаллаларда ҳам ажойиб удумларимизга озмунча зарар етказилгани йўқ. Ҳаёт ўзгармоқда, маданиятимиз юксалаётир, жамият ривожланишда давом этмоқда. Шу боис мамлакат тараққиётига кўмаклашадиган ахлоқий қадриятларни эъзозлашнинг аҳамияти ошиб бормоқда.

Шунинг учун ҳам бизнинг комиссиямиз ёшларни тарбиялаш, кўп болали оилалар, қадриятларга эътиборни кучайтириш, турли миллат кишилари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш, маданий, ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этишда маҳалла комитетларининг таъсирини кучайтириш тарафдори бўлиб чиқмоқда. Муҳими шундаки, бу борада бизни республика ҳукумати, ҳокимиятлар якдил қўллаб-қувватламоқдалар. Уларнинг мадади ва ёрдами туфайли махсус маҳалла дастури ишлаб чиқилди. Унда белгиланган вазифаларнинг аксарияти ҳаётда ўз аксини топмоқда.

— Ана шу дастур, унинг мақсад ва вазифалари ҳақида батафсилроқ тўхталсангиз.

—Дастурнинг бош мақсадларидан бири ҳар бир маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий базасини мустаҳкамлашга ҳаракат қилиш, аҳолининг ишлаши ва дам олиши учун керакли шарт-шароитни яратиш, маданий-маърифий ишларни зарур даражада йўлга қўйиш, оилавий бахт-саодатга кўмаклашиш, хотиржамлик, тинчлик ва тотувликка интилишдир. Кейинги икки йилдагина дастурнинг бажарилиши учун шаҳар ва районларнинг бюджетидан 100 миллион сўмга яқин сарфланди. Бу маблағ болалар боғчалари, мактаб, магазинлар, газлаштириш, электр тармоғи қуриш, телефонлаштириш, канализация, йўл ва йўлакларни таъмирлаш учун сарфланди.

Табиийки, бозор иқтисодиётига ўтилиб, нарх-навонинг ошиб кетганлиги «Маҳалла» дастурининг бажарилишини анча мураккаблаштирди. Аммо мана шу шароитда ҳам ана шу мақсад учун маблағ қидириб топаётган, зиммасидаги мажбуриятга нисбатан сидқидиллик кўрсатаётган ташкилотлар кўп. З. Солихўжаев бошқарувчи бўлган «Сувсозлар» тресги жамоасининг хайрли ишларини алоҳида таъкидлагим келади. Трест бўлинмалари ушбу йилнинг тўрт ойи мобайнида маҳаллаларда 30 километрдан ортиқ канализация ўтказдилар. Иш юксак суръатлар билан бормоқда. Афсуски бундай мақтагулик ишлар бармоқ билан санарлидир.

— Ўтмишни ўйласанг келажак порлоқ деб беҳуда айтишмайди. Чамаси, кечаги кун хайрли ишлари-ю қимматли иш тажрибаларини эслаб туриш асло фойдадан холи эмас. Ҳозир кенг оммалашган ҳашар қилиб ишлаш усули худди мана шу маҳаллаларда туғилган эди. Авваллари одамлар кўплашиб уйлар қуришар, ниҳоллар ўтқазишар, ариқ ва кўчаларни тозалашар, ажойиб саналарни биргалашиб байрам қилишарди. Ҳозир бундай саъй-ҳаракатлар кўпам кўзга ташланаётгани йўқ.

— Чиндан ҳам сиз ҳақсиз. Халқимизда яқин-яқинларгача бу анъана анча кенг тарқалган эди. Оғир кунларда одамлар бир-бирига ёрдамлашгани шошишар, кўпчилик бирлашиб қурилиш, ободончилик ишларини адо этишарди. Ҳозир кўпроқ ҳокимият ва ҳукуматга кўз тикамиз. Аксарият ишларимизни ташқаридан кўнгли кенг, сахий қалбли бир киши келиб битириб берадигандек умид қилиб ўтираверамиз. Аммо, бундай истеъмолчилик кайфияти билан узоққа бориб бўлмайди.

Кўпчилик аҳоли бугунги куннинг мураккаблигини тушунади, улар ўз муаммоларини бир-бирларига кўмаклашиш орқали ҳал этишга интилмоқдалар. Акмал Икромов районидаги Абдулхай Тожиев номли маҳаллани олиб кўрайлик. Бу ерда ҳашар йўли билан масжид, медицина пункти, сартарошхона, жамғарма кассаси, гўшт дўкони қуриляпти. Юнусобод районидаги Янгиариқ маҳалласида ҳам ана шу йўсинда иш тутишяпти. Бундай мисолларни Ҳамза, Яккасарой, Мирзо Улуғбек, Шайхонтаҳур районларидан ҳам келтириш мумкин.

Одамларни ана шундай хайрли ишларга бирлаштириш, уларнинг онгини уйғотиш, ҳамкорликда қилинган меҳнат маҳсулидан ҳозирги ва кейинги авлод фойдаланишини тушунтириш ниҳоятда муҳимдир. Бу ўринда маҳаллий ҳокимиятнинг ҳал қилувчи сўзи катта аҳамиятга эга. Акмал Икромов, Юнусобод, Яккасарой, Шайхонтаҳур, Мирзо Улуғбек районлари ҳокимлари, турли даражадаги халқ ноиблари маҳаллаларда тез-тез бўлиб туришади, одамларнинг ташвиш ва эҳтиёжлари билан қизиқадилар, муҳтож ва меҳрталаб оилаларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиладилар.

— Келинг, яна маҳалланинг тарбиячилик фаолиятига қайтайлик. Иқтисодий таназзул юз бераётган, жамиятда пулдорлар ва корчалонларнинг таъсири кучаяётган бир пайтда маҳалла комитети бошқарув тепасида тура олишининг ўзи бўлмайди. Ундан ташқари «жангтари-куч»лар ўз айтганларини ўтказишга ҳаракат қилиб қолишлари мумкин.

— Маҳалла фаоллари бундай кишиларга қарши тура биладилар. Худога минг қатла шукрки, бу ўринда кўпгина ўзига хос анъаналаримиз расм-русумларимиз бор. Унга амал қилиш ҳали айтгандек шоҳга ҳам, гадога ҳам фарздир. Агар бирор киши гердайиб кетса, виждонига терс бора бошласа, ахлоқсизликка йўл тутса маҳалла асло кечирмайди. У ким бўлишидан қатъий назар аввало маҳалланинг оддий фуқароси, бу ерда ҳамма қатори ҳуқуқ, бурч ва мажбуриятга эгадир. Маҳалланинг куч-қудрати ва имконияти ана шунда. У қайси миллатга, динга мансуб эканлигидан, сиёсий қарашларидан қатъий назар одамларни бир-бирига яқинлаштиради, бирлаштиради, бир-бирига ҳурмат билан муносабатда бўлишга ўргатади.

Худди ана шу маҳаллага хос одатлар жамиятимизда қарор топиши керак. Миллатлараро тотувлик, ҳамжиҳатлик, фуқароларнинг тинчлигини таъминламай туриб мустақил республикамиз олдида турган вазифаларни бажариш қийин, албатта. Чунки ҳозир амалда давлатчиликнинг яна бир янги пойдевори яратилмоқда. Шу боис иззатталаблик, такаббурликни йиғиштириб қўйиб иқтисодий таназзулдан чиқиб кетиш, халқларнинг турмуш шароитини яхшилаш, халқаро доирада республиканинг обрў-эътиборини мустаҳкамлаш учун барча партиялар, ҳаракатлар, жамоат ташкилотлари саъй-ҳаракатини бирлаштириш лозим.

— Ўз-ўзидан суҳбатимизнинг мавзу доираси кенгайиб боряпти. Яқинда Саудия Арабистонига қилинган сафар таассуроти билан ўртоқлашсангиз.

— Бундай улуғ бахтга мушарраф бўлганим учун Оллоҳга минг бор шукрлар қиламан. Ҳолбуки, куни кеча мусулмонлик зиёратгоҳларига бориб келиш биз учун етиб бўлмас бир орзу эди. Ўзбекистон давлат делегацияси сафари чоғида мустақил республика раҳбари бўлиш осон эмаслигини ўз кўзим билан кўрдим. Унинг зиммасида озмунча масъулият борми. Энди дунё ҳамжамияти кўзи ўнгида Ўзбекистонимиз, халқимиз ва Президентимизнинг обрў-эътибори қанчалик юксак эканлигини янада чуқурроқ ҳис эта бошладим. Ўзбек халқининг бу обрў-эътибори ҳеч қачон пасаймаслигига ишонаман.

Сафардан қуйидагича хулоса билан қайтдим. Ишбилармонлик, корчалонлар дунёси товламачилик, ахлоқий нопоклик, жиноятчиликни ҳазм қилолмайди. Фақат Ватанга садоқат, миллий ғурур, ҳалоллик, адолат, меҳнатсеварлик, уюшқоқлик, имон-эътиқод қарор топган мамлакатгина келгусида гуллаб-яшнаши, тинчлик ва кўйгилхушлик бўлиши мумкин. Ҳар бир инсон маънавий покланмасдан туриб бундай жамият яратиш мумкин эмас.

«Халқ сўзи» аралашгач

«ХЎРОЗЧА» НЕГА ҚИЧҚИРАДИ?

(1992 йил 29 апрель).

«Халқ сўзи» рўзномасида босилган юқоридаги сарлавҳали мақола «Болалар дунёси» чакана савдо фирмаси меҳнат жамоаси йиғилишида атрофлича муҳокама қилинди. Унда кўрсатилган айрим камчиликлар тўла тасдиқланди. Нархи ва сотилиш миқдори чекланган болаларга аталган моллар билан савдо қилувчи махсус бўлимдагилар тегишли ҳужжатлар билан келган харидорларга хизмат кўрсатмаган. Айбдор шахслар огоҳлантирилди ва мукофот пулидан маҳрум қилинди. Ҳозирда рўйхатдан тушиб қолган фуқаролар паспорти ва болалари туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномаси билан келишса, уларга дарҳол савдо хизмати кўрсатилади.

Магазиндаги барча эълонлар икки тилда расмийлаштирилган. Аммо ташқаридаги ёритгичда «Петушок» сўзи ҳалигача ўзбек тилига таржима қилинмаган. Ҳозирда «ТОШКЕНТНУР» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан «Петушок»ни «Хўрозча» сўзига айлантириш бўйича келишиб олинди ва бу иш июлда амалга оширилади.

Магазинга келиб кетаётган харидорларнинг сумка ва идишларидги нарсаларни текшириб кўриш қатъиян ман этилди. Шу ишни қайтарган сотувчиларга нисбатан жиддий маъмурий чора кўрилади.

«Хўрозча» магазинининг раҳбари ҳам мукофот пулидан маҳрум этилди ва огоҳлантирилди. Келажакда яна шундай камчиликларга йўл қўйилса, унга нисбатан жиддий маъмурий чора кўрилади. Унга сотувчилар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтириш, камчиликлар ва қоидабузарликка йўл қўймаслик учун тадбирлар белгилаш ҳамда уларнинг бажарилишини назорат қилиш вазифаси топширилди.

М. САЙФУЛЛАЕВ,
«Болалар дунёси» чакана савдо фирма раҳбари.

• *Дилдан суҳбатлар*

Юзидан парда кўтарилмаган шеърият

15 ИЮНЬ КУНИ «БАҲОР» ДАВЛАТ РАҚС АНСАМБЛИ БИНОСИДА ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ШОИРАСИ ОЙДИН ҲОЖИЕВАНИНГ 50 ЁШИ ТАНТАНАЛИ НИШОНЛАНАДИ.

Қизилтепа туманига қарашли Зарметан қишлоғининг олис оқшомларида, қизилпоча бўлиб қолган ғўзаларни лойчопиқ қилаётиб, илк дафъа Ойдин Ҳожиева номини Замира опадан эшитганман. Ҳамюртимиз, Бўстон қишлоғидан чиққан бу шоира тилимизда достон эди. «Ўзбекистон хотин-қизлари» ойномасида ҳар замонда шеърлари чиқиб қолса, ўқиб қўлдан қўймас, айниқса, «Ойдин Ҳожиева» деб ёзилган жойига қараб, кўзимиз тўймас эди! Замира опанинг ўзи ҳам яшириб шеър ёзар, менинг шеъриятга ошкора ошиқлигимдан фойдаланиб, иштиёқимни оширар эди. (Аслида, шеър шавқи менга она юртим Оқтош шаҳрида, Ислом шоирнинг довруқли дунёсидан юққан). Қизилтепа — она юртим! Шеър ҳақидаги зариф суҳбатлар Замира опа иккимизни кўринмас пардалар билан бошқалардан айрилиб, ердан бир газ кўтариб юрарди. Мен шеър этагидан тутиб Тошкентга кетдим-у...

Бу ўртада Абдулла Орипов оламини ораладим, Пушкин, Шекспир, Конфуцийдек даҳолар даргоҳидан тар мевалар тердим. Таъбир жоиз бўлса, яна ўзлигимизга — Юсуф Хос Ҳожиб ижодхонасига қайтдим... Ҳайё-ҳуйт деб, ўттиз йил ўтиб кетди!

Яқинда Республика адиблари иттифоқи раёсатида Ойдин опанинг 50 ёшини нишонлаш ҳақида сўз кетди. Мен у кишини Зарметанга таклиф қилдим. Баҳонада бир даста шоиру адиблар биргалашиб, Бухоро шарифни, Баҳоуддин Нақшбандий мақбарасини, у кишининг пирлари бўлмиш Абдухолиқ Ғиждувоний номидаги жамоа аҳлини тавоф этдик. Шоира таҳсил кўрган Мирза Сомий Бўстоний мактабида бўлдик. Ёш мактабдошлари шоира сиймосини қоғозга ҳам, сочиққа ҳам, каштага ҳам ишлайверибди... Ўн чизиб ҳам тўймабди, йигирма чизиб ҳам қўймабди... Баъзан, у ер-бу ери ўхшамаса ҳам, меҳрини кўрсатишдан ўзини тиймабди. Қизилтепаликлар, эркига қўйса, қадрини биладиган халқ. Турғунлик йилларида куч билан ўрнатилган Калининни кўчириб Навоийга ҳайкал қўйибдилар.

Вокзал майдонидаги бобокалонимиз пойига гуллар қўйишди. Шоирамиз ташаббуси билан ҳар ким Навоийдан бир ғазал айтиб, унинг оташнафас эканлигини тасдиқлади!

Қизилтепа халқи ўз шоираси шарафига туман марказидан «Ойдинбоғ» очиш ҳақидаги ташаббусни гулдурос қарсаклар билан қаршилади! Янгигина тайинланган ҳоким Турсунпўлат Фатхуллаев ҳам халқнинг тилагини қуллуқ билан қабул қилди. Фаолиятини боғ очишдек шарофатли ишдан бошлаган янги ҳоким тумани иқтисодий инқироздан, зора, тезроқ ойдинликка чиқса!..

Зарметанга борсак, тумонат одам! Илгари туман ижроқўми, ҳозир жамоа раиси Қаҳҳор Асадовга масаланинг бир учини эшиттирганман, холос. Тажрибали ташкилотчи кучини кўрсатибди!

Чорраҳага қурилган кўркам «Азизобод» чойхонасини лиқ тўлдириб, чорпояларда чордона қургани қайси, жой етмаганидан тик тургани, шоирани кўраман, деб зир югургани қайси, билиб бўлмайди! Халқни оралагани ҳамоно. Оллонинг иноятн билан, Ойдин опанинг тилига бир шеър келдики, Зарметан мозийхонаси пештоқига зар билан битгулик:

Бир кокили тилло,
бирисн кумуш,
Қизларин атадим Зуҳрою
Кумуш,
Осмонидан ўтса зарга
ботар қуш,
Зарметан зарга кон
юртдир...

Зарметанликлар ҳам қарздор бўлиб қоладиган халқ эмас. Эндигина синф партасига ўтирган патиласоч қизчалар чиқиб, ардоқли шоираларн пойқадамига ўз билганларича сўз тизгинлаб, шеър битиб айтдилар. Жамоа раиси ўртага тушиб, шу яқиндаги туғруқхонада, ҳозиргина дунёга келган қизалоқ исмини Ойдин қўйганликларини эълон қилди... Шоира шу ернинг ўзида, халқни биз олиб чиқолмаган ойдинликларга сен олиб чиққайсан, деган мазмунда мухтасар шеър битиб, чақалоқнинг отасига даста гул билан тутқазди, токи, отдошига етказсин! Алқисса, басма-бас шеър базми бўлди. Донғил йўлга каттаю кичик машина тиқилиб, шофёрлар шеър эшитишди. Шошиб турганлари эса, биз билан ҳозир бўлган Шарифа шоирамиз айтмоқчи: «Шеърият шарафига машиналарда галма-гал нағмалар чалиб ўтдилар!» Яна билган билди, билмаган йўқ, бу катта чорраҳада шеърият шу куни қони қўшилмай келган жуда кўпларни қўшди. Ирғай ирмоқлари қўшилиб оқди. Шеърият ана шундай қудратли кучдир!.. Ойдин Ҳожиеванинг чинакам халқ шоираси эканлиги очилди! Малик-ушшуаро Фазлий Наманголий: «Фикр парисини бепарда кўрсатмағил», деган эканлар. Ойдин Ҳожиева шеърияти — юзидан пардасини кўтармаган, иффатли шеърият!

...Анжуманга Замира опа ҳам келди. Башарти, тани соғ бўлсаю, Ойдин Ҳожиеванинг отини эшитса бўйи баравар болалари, неваралари бор бу аёл ҳар қандай мушкул ишини ташлаб келишини билар эдим. Кўз қирим билан кузатиб турдим. Бир чеккадан қисинибгина жой олди: рангпар юзлари сўлғин, кўзлари маҳзун эди!.. Бир жиҳати, шоирани қишлоғимизга ана шу опам учун, яхши кўрган шоирасини кўриб дийдорига тўйсин, деб таклиф қилганман. Даврада сўз олдим-у, шуларни айтолмадим, ё шоирамизга ҳам, мен сизни Замира опамга олиб келдим, деёлмадим: гапни Фарғонагами-ей, аллақаёқларга олиб қочдим... Замира опа узоқ ўтирмади. Ёшликдан шеърга бўлган ҳаваси нафасини қисдими, юрагидаги ардоқли армонлари хирмонига шоир ашъоридан шарора тушдими, бошини эгибгина чиқиб кетди... Мажнуннинг йўли Лайлига тушса, кўзини боғлаб олар эканки, жамоли куйдирмасин деб! Замира опамнинг ҳаваси — лайливаш шеърият эди! Зеро, Зарметан ҳам мен учун шеъриятга ташна юзлаб Замира опалардан, замҳарир қалбли оталардан иборат!

Очунда орзулари тўла ушалган бандаси бор эмиш?! Яқинда «Ойдинбоғ»ни очиш учун Қизилтепага қайтиб борамиз. Иншоолоҳ ўшанда, Замира Бозорова ҳам болаларини бу боққа олиб чиқиб, Ойдин Ҳожиевадек қалдирғочларини учирма қилар, ҳеч бўлмаганда, яна мендек аламкаш бир қаламкаш қалбига шеърият ўтини солар!

Саъдулла АҲМАД.

Олмониядан салом

БУ КУНЛАРГА ЕТМАГАНЛАР БОР...

Юртимни кўриб кейин кўз юмсам, дейди Мурод ака

Мурод Аҳмедовнинг Қизил Армия қисмларида табобат хизмати капитани бўлиб ишлаган вақтидаги сурати.

МУРОД ака ҳақида мен Нодирадан эшитдим. Нодира — тошкентлик, лекин ҳозир Олмонияда яшайди: асли қўқонлик бўлган ўзбек оиласига турмушга чиққан. У негадир ўзи, оиласи ҳақида кўп гапирмади: «У ниятда келган эмасман», дейди. Мени эса кўпроқ унинг ҳаёти қизиқтирарди. Қизиқ-да, тошкентлик қиз Олмонияда яшаётган бўлса.

— 31 август энди олмониялик ўзбекларнинг ёдидан ҳеч чиқмаса керак, — дейди Нодира. — Муҳожирларнинг ўша кунги қувончларини айтмайсизми, шу қадар севинишдики, кўзларидан ёш жала бўлиб қуйилди. Бу соғинч эди. Бу кўплар кутиб-кутиб етолмаган армон эди... Шундан кейин улар Ўзбекистон мустақиллик эълон этилган кунни ҳар йили нишонлашга аҳд қилишди.

Нодиранинг айтишича, у ерда ўзбек муҳожирлари анчагина экан. «Улар иноқ яшашади, — дейди у. — Тўғри, алоҳида маҳаллалари йўқ, лекин шундай бўлса ҳам ҳайит ёки бирор маърака бўлиб қолса дарров бирлашишади».

Ҳар бир жойнинг ўз оқсоқоли бўлади. Айниқса қишлоқ оқсоқолларини айтмайсизми, тўй ёки маросим уларсиз ўтмайди. Бошқа халқларда жудаям унақа эмас. Ўзбекни дўпписига қараб эмас, баъзан ана шунақа белгиларига қараб ҳам ажратса бўлади.

— Мурод ота ҳам сиз айтган, оқсоқолларга ўхшайди, — дейди Нодира. — Ўзимизнинг Тошкентдан. Олмонияга Ўзбекистондан ким бормасин, албатта хабардор бўладилар. Бир пиёла чой баҳона суҳбатини олиб, анча кун хурсанд бўлиб юрадилар. Илгари бу ёқдан борганлар ватандошларини кўриб-кўрмасликка олардилар. Қайтиб келгач, ёлғон-яшиқ тўқиб газетга берардилар. Яратганга шукрки, ҳозир ундай эмас. Мурод ота Аҳмедов 75 га қадам қўйётган бўлишларига қарамай, ҳали ҳам тиниб-тинчимайдилар: «Ватан» ўзбеклар жамиятининг раиси эмасми, ватандошлар билан боғлиқ қандай масала бўлмасин, ўзлари бажонидил ҳал қиладилар.

Мурод ака касбига содиқ одам. Шунданми, ҳали ҳам уйларидан дардмандлар аримайди. Битта қизлари бор: Жаклин. Яшаш, еб-ичишлари ёмон эмас: ўзларига тўқ одам. У кишини Олмонияга борган ҳар бир ҳамюртимиз яхши танийди.

Мурод аканинг бошидан анча оғир савдолар кечган. Таҳсилни Самарқандда (тиббиёт олийгоҳида) олганлар. Кўп ўтмай ҳарбий хизматга чақиришади. Шу орада уруш бошланиб оғир жанглардан бирида немислар қўлига асир тушиб қолади...

Нодиранинг айтишича, ўзбеклар ўша ерда ҳам эътиқодларидан юз ўгиришмаган. «Масжидлар бор», — дейди у. — Ҳайит ва жума намозларини канда қилишмайди. Уларнинг ҳаммасига Мурод ака бош-қош».

У киши бот-бот: «Юртимни бир кўриб кейин кўз юмсам», деб ният қилар эканлар.

Нодира таҳририятимиздан чиқар экан: «Қарз қиёматгача» деган гап бор. Улар менга: «Албатта, ватандошларга бизнинг саломимизни етказгин. Мустақиллик билан ҳаммаларини яна бир бор қутла», деб қолишган эди. Насиб этса мурод ҳосил бўлди. Энди бамайлихотир қайтаверсам ҳам бўлади», дея биз билан хайрлашди. Шунда раҳматли момомнинг: «Айрилиқ ёмон, болам. Айрилиқнинг ичида юртидан айрилгани ёмон» деган гаплари қулоғим остида жаранглагандай бўлди.

Исмат ХУДОЕР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЭЪЛОНЛАР

"Инфомекс корпорейшен"
Ўзбек-Америка қўшма корхонасининг
"Шарқ" машинасозлик заводи
ишлаб чиқариш бирлашмаси SHARK
буюртмангизга биноан қуйидаги
мосламаларни қисқа муддатларда
Тайёрлаб беради

- қурилишларни тезлаштириш учун хом ғишт чиқарувчи кўчма минизаводлар;
- черепица ишлаб чиқарувчи мослама;
- хом ғишт ишлаб чиқарувчи мослама;
- шағалдан блоклар таёрловчи мослама;
- бетон қориштиргич;
- канистр ва шиша идишлар ишлаб чиқариш учун ҳаво ҳайдайдиган термопластавтоматлар;
- полиэтилен плёнкалар тайёрлаш учун экструдерлар;
- пластмассани майдалаш учун мослама;
- пластмасса буюмлар учун прессформа;
- қишлоқ хўжалиги ва кимё маҳсулотлари учун қути-идишлар тайёрлайдиган мослама;
- барча маркадаги автомобилларни ремонт қилиш учун кўтаргичлар;
- кенг пайванд қилинадиган стендлар;
- телескоп зиналари;
- ёғоч арралари (пилорама);
- мих тайёрлаш учун автомашиналар;
- қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишловчи ускуналар;
- балчиқ ва ифлосланган сувларни тозалайдиган мослама;
- мева ва сабзавотларни қуритувчи махсус мослама;
- қишлоқ жойларда ва дала ҳовлиларда сув иситиш учун мослама.

Манзилимиз: *700015, Тошкент шаҳри, Катта Миробод кўчаси, 4- проезд, 19а уй. Телефонлар: 54-89-96; 54-86-95. Факс: (3712) 548996.*

АВТОМАШИНА ВА ДВИГАТЕЛЛАР ОЛИНГ

ҚАМАЗ — 53212 (тентли), ГАЗ—5312 (почта), ГАЗ — 5204 (почта) маркали янги автомашиналар, ГАЗ — 53 негизида тайёрланган автосувташувчилар, ҚАМАЗ двигателлари сотилади.

Маълумотлар учун телефон: Тошкент шаҳри, 56-24-06.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институти жамоаси «Сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш ва қишлоқ хўжалиги сув таъминоти» кафедрасининг доценти Х. Валиевга онаси

Раҳимахон АҲМАДХЎЖА ҚИЗИнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг олий мактаби жамоаси шу мактаб сиёсатшунослик кафедрасининг катта ўқитувчиси милиция майори А. Иброҳимовга отаси

Иброҳим УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги жамоаси вазирнинг педагогик маслаҳатчиси

Виктор ВИНТОВКИНнинг

бевақт оламдан ўтганлиги сабабли оила аъзолари ва қариндошларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон кимё саноати концерни бошқармасининг жамоаси Чирчиқдаги республика кимё саноати малака ошириш институти раҳбари Т. Собировга онаси

Ҳури СОБИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608. Буюртма Г—197.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Анвар ЖЎРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қулаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СУЮН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧКИН (масъул котиб, «Народное слово»), Муҳтарама УЛУҒОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Раим ФАРҲОДИЙ, Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. Тошкент шаҳри 700083, Ленинград кўчаси, 32-уй. Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 21.25.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12